

STIMAITIS,
SE. PETORIUS S. L. A.
107 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

TEVYNE

ORGANAS SUSIVIENYJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE.

No. 1.

New York, January 6 (Sausis), 1911.

VOL. IV.

Published every Friday by Lithuanian Alliance of America
At 307 W. 30-th St. New York City.
S. Astramskas Manager

YEARLY SUBSCRIPTION RATES.

In the United States..... \$1.00
To Foreign Countries..... \$2.00

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

All communications should be addressed:
"TEVYNE", 307 W. 30-th St., New York City.

Išleidžiama Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
kas penktadienis.

S. Astramskas, Administratorius.

PRENUMERATA METUI:

Suvientyose Valstijose..... \$1.00
Kitose viešpatystėse..... \$2.00

APGARSINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

Kreipiantis su visokiais reikalais adresuokite:
"TEVYNE", 307 W. 30-th St., New York City.

A. Ramanauskas

Bankierius, Agentas ir Notarijus.

Pirma ir vienatinė mano lietuviška Banka Massachusetts Valst. po kancija valdžios. Priimu pinigus į depositus ir nuošimtį moku gerą. Visokius pinigus mainau.

ŠIFKORTES: Jau keturi metai, parduodu į Lietuvą ir iš, taipgi į visas dalis svieto ant greičiausių Expressinių ir Paštinių laivų visų kompanijų, taipgi Konsulio pasportus parupinu. Pasazierius paimu iš vietos ir pristatau į visas Suvien. Valst. Vietiniai ir aplinkiniai lietuviai yra manim užganadinti.

SIUNČIU pinigus į visas dalis svieto pagal kasdieninį kursą, labai reiki ir užtikrinančiai. Siuntėjas gauna žinią kad pinigai pribuvo į paštą.

NOTARIJUSAS: Darau visokius dokumentus ir doviernastis. Visokį darbą agentūros atlieku užtikrinančiai, nes ant to prisirengęs: (dirbau 12 m. kanceliarijoj Rusijoje, mokinausi Valparaiso Univ., išdaviau ekz. į Kastl Garbę ir esmiu Pačto Superit. sk. 12). Meldžiu visų kreiptis raštu, o atsakymą apturėsite teisingą.

A. Ramanauskas, 101 Oak st., Lawrence, Mass.

LIETUVIŲ UŽEIGA PAS F. CZAPLIKA

Užlaiko puikiausius gėrymus, alus, šilius, visada švieži, vynai, ir visokie likerai geriausi. Visokius gėrymus veseiloms, krikštynoms ir šiaip baliams, siunčiame į namus. Visada gerai.

117, 119 & 121 A St: So. Boston, Mass.

Dr. A. Šliupite-Jankauckienė

Gydo visokias ligas moteriu, vaiku ir vyru.

205 Berry Street, BROOKLYN, N. Y.
(tarpe Grand St. ir So. 1-st St.)

VALANDOS: nuo 8-10 ryte; nuo 2-3 po piet; nuo 7-9 vakare.
TELEPHONAS GREENPOINT 8.

Reikalinga mergina į Immigracijos namus: Ellis Island, mokanti rašyti, skaityti, kalbėti angliškai, lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai. Mokestis gera. Atsišaukt šiuo antrašu:

Slavonic Immigrant,

436 W. 23rd st., New York City.

Gendroliaus Agentura

Męs užrašom visus einančius Liet. laikraščius, užlaikom visokios ytalpos knygas, visados turime visų išleistų žodinėlių ir duodu visiems, kurie užsirašys "Lietuvą", "Vienybę Lietuvinkų", "Kataliką" puikią (\$1.50) maldų knygelę ar \$1.00 vertės knygę, norėdamas kad naudotusi iš progos ir daugiausiai užsirašytų laikraščius.

Taipgi mėg parduodam Laivakortes į Lietuvą ar iš Lietuvos ir iš kitur, kur kas norėtų atvažiuot ar išvažiuot, turime linijas kuriom perplaukia greitu laiku per jures, kas palengvina kelionę. Už teisingumą ir greitumą neringosite. Pas mus pinigai nueis greičiausiai, nes mėg su kitų pinigais; nedarom biznio. Reikale užrašom visus.

N. GENDROLIUS,

224 Athens Street,

South Boston, Mass.

J. Skritulskas,

NOTARIJUS IR AGENTAS

Užlaikau geriausius gėrymus ir cigarus. Parduodu laivakortes ant visų linijų, kur tik kuris norės ir ant geriausių ir greičiausių laivų. Siunčiu pinigus į visas dalis svieto greitai ir pigiai. Išmainau visokių žemių pinigų ant amerikoniškų. Darau doviernastis, pavedimus dalių ir atlieku visokius reikalus su Maskolijos valdžia. Užlaikau svetainę mitingams ir veseiloms. Iš tolesnių miestų meldžiu atsišaukti per laiškus ant žemiaus paduoto adreso:

John Skritulskas

26 Broad St. New Britain, Conn.

Telephone No. 550.

Lietuvi, mokinkis fotografijų amato

Dabar geriausia proga, nes išmokinsiu už dyką. Platesnių žinių klausk per laišką arba ateik pats po šiuo antrašu:

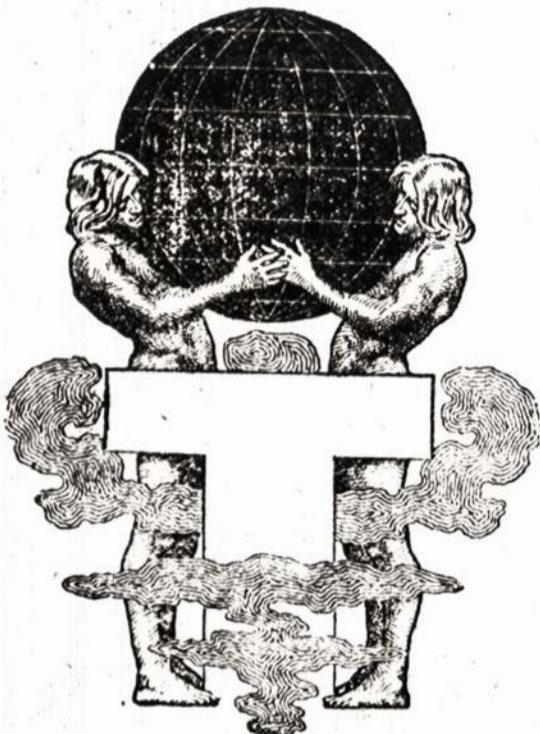
Jos. Shukis, 20 E. Market st., Wilkes Barre, Pa.

'VIENYBĖ LIETUVNINKŲ'
duos dideles dovanas

Seniausias sąvaitinis laikraštis išeina kas Seredą Brooklyne, įsteigtas 1886 metuose 10 d. Vasario.

Kas užsirašys "Vienybę Lietuvninkų" tiesiai iš redakcijos ir prisiųs \$4.50, gaus laikraštį per du metus "Atlasą", "Pažvelgus atgal" ir tris Kalendorius; kas \$4.00 — gaus laikraštį per du metus, "Atlasą" ir tris Kalendorius; kas \$3.75 — gaus laikraštį per du metus, "Pažvelgus atgal, tris Kalendorius; kas prisiųs \$3.50 gaus laikraštį per metus "Atlasą", "Pažvelgus atgal", tris Kalendorius; kas \$3.00 gaus laikraštį per metus, "Atlasą", tris Kalendorius; kas \$2.50 gaus laikraštį per metus, "Pažvelgus atgal", tris Kalendorius.

"Vien. Liet." prenumera metams \$2.00. Bet šias dovanas duodam savo skaitytojams, kurie pagal mūsų paminėtą prekę atnaujis ar naujai užsirašys. Iš priežasties 25 metų sukaktuvių laikraščio gyvavimo. taipgi išleisime 10 d. Vasario 1911 m. jubilėjinį numerį, kas supažindys mūsų skaitytojus su plačia praeičia laikraščio gyvavimo. Šitas numeris bus su istoriškais straipsniais, redaktorių ir sandarbininkų fotografijoms. Tas jubilėjinis bus pirmas lietuvių laikraštijoj, kurio da' nevienas iš laikraščių nesūsilaukė. Todėl atkreipiame atidžią visuomenės pasinaudot iš progos ir paragint vienas kitą, nauji užsirašyt, seni atnaujint. Pasiskubinkit, jau trumpas laikas, sekanciu antrašu:

J. J. Paukštis & Co.

120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Jurgis Stanaitis

Vienintelis lietuvis PHOTOGRAFAS S. Boston'e

kurs artistišškai atlieka darbą, padarydamas paveikslus kaip grupų, teip ir pavienių ypatų. Lietuviai! Atminkite, jog su reikalais visuomet reikia kreipties prie savojo po šiuom adresu:

453 A W. Broadway, So. Boston, Mass.

Telephone 762 So. Boston.

DR. F. MATULAITIS

Offiso valandos:

Nuo 12 iki 2 val.; Nuo 7 iki 9 vakare.
495 Broadway, - - So. Boston, Mass.

Gelžkelio laikrodėlis su 21 akmenu

rankinėle užsukamas ir užstatomas: vyriško ir moteriško didumo. Apleisti auksu ant 20 metu dubultavi dangteliai-viršai, puikiai išpjaustytas. Absolutiškai tikras laiko rodytojas, ypač pritaikytas prie gelžkelio žmonių, kurie reikalauja užsitikimo laikrodžio. Gwarantuotas ant 20 metu. Ypatinga dovana: mes pasiūsimė tą laikrodį ant kiekvieno adreso C.O.D. \$5.75 ir užsimokėsime ekspreso lėšas, suteikdami privilegiją pilno ištyrimo. Jaigu neatrasite, kad jis nevisiškai užganėdina ir ne toks yra, kaip pagarsinta, nemokekite nei vieno cento. Atminkite, jūs panašiai užmokėtumete už tą patį laikrodį \$25.00, pirkdami nuo kokio besąžiniško pardotojo. Labai puikus AUKSU aplietas LENCIUGELIS su prikabaliuku už DYKĄ prie kiekvieno laikrodžio

Ecelsir Watch Co., 908 Athenaeum Bldg., Chicago.

Nuo administracijos.

Permainanti antrašus. Permainydamas antrašą, prisiųsk seną ir naują antrašą, taipgi drauge kuopos numerį, kokioj kuopoj priguli, beko antrašas nebus mainomas.

Apskelbimai turi but apmokami iš kalno.

Pajieškojimai, baliai, piknikai, prakalbos turi but apmokami: 50c. už vieną kartą, 75c. už du, \$1.00 už tris kartus. Dovanai talpinasi tiktai S.L.A. kuopų susirinkimai

"T e v y n e s" administracija.

NAMINE MOKYKLA

GRAMATIKA angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1.00
VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti bemokinio 15c.
ARITMETIKA mokintis rokundų be mokinio su paveikslais (apdaryta) 35c.
NAUJAS BUDAS mokintis rašyti be mokinio 10c.

Pinigus siųskite šiuo adresu:

P. MIKOLAINIS, Box 62 New York, N. Y.

Vienintelis Lietuvis Fotografas

A. Valinčius

Nutraukia puikiai paveikslus kaip pavienių, taip ir grupų. Geriausia padaro šliubinius. Ant pareikalavimo einu į namus ir ant kapinių trauktumirelius. Iš mažų padidinu ir atmalevoju visokiom parvom. Turiu daug visokių rėmų medinių ir misinginių. Atmykit adresą:

9 William St., Pittston, Pa.

Naujas Telefonas 404 J.

H. Morgan

Išdirbėjų bendrovė ženklai, kepurės, šarpos, vėliavos, antspaudos (pečėtys) ir tt. Reikalaukite katalogo su prekėmis.

18 N. Main St.,

SHENANDOAH, Pa

Kataliogas dykai!

Didelis katalogas visokių geriausių rusies armonikų, gerų ir pigių spaudimui laiškų, mašinėlių tokių, kaip ant paveikslėlio. Visokių muzikališkų instrumentų, lietuviškų knygų ir tt.

Prisiųsk savo adresą su 3c. pašto marke, gausite katalogą dovanai. Adresas:

M. J. Damijonaitis
812 33rd St., Chicago, Ill.

Tel. Yards 2139 Tel. Canal 2190.

J. P. Rashinskas

Narys S. L. A.

Fotografistas

Išdirba visokias Fotografijas puikiai ir už savo darbą gvarantuoja Turi dvi puikiai įrengtas Galerijas

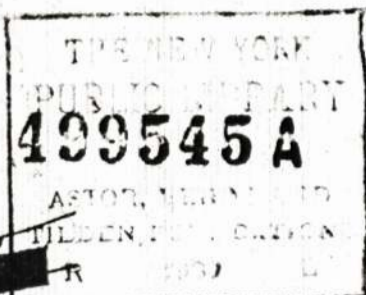
3213 So Morgan St. Chicago, Ill.
665 West 18th St.

Atida ne ukėsams Suv. Valst.

1 Dėlko ateiviams reikalingos ukėsiškos popieros, 2 Ką reikia daryt norint pastot Suv. Valstijų ukėsu. Kur ir kada galima paduot prašymą, 4 Ką turi žinoti pakol gausi ukėsiškos popieros, 5 Klausimai su atsakymais lietuviškai ir angliškai ir daugelis kitų naudingų patarimų. Knygelė kožnam lietuviui yra reikalinga ir ją galima gauti pas J. Bendrick. **Kaina 25 centai.** Pinigus ir laiskus siųskite šiuo antrašu:

Joseph Bendrick,
Clerk of Court, **POTTSVILLE, PA**

TEVYNĖ

Nr. 1

1911 m.

Enciklopedijos reikaluose-

Mazas paaiškinimas.

Keletas kviestųjų bendradarbiauti "Lietuvos" leidėjo sumanytoje enciklopedijoj paminėio sumanytą laikraščiuose, pridurdami ir savo pastabas apie jį... Atsiliepė ir kiti žmonės. Visi vienan balsan sumanymui pritarė ir juo pasidžiaugė. Tik ne visų tinkamai buvo suprasta pirmasai pakvietimas. Turint pakvietimą rankose, *kritikuota redakcinis planas*, tuo tarpu kai to *plano niekas dar galutinam išvyzdij nepagamino ir, suprantama, niekam jo dar negalėjo paduoti*. Dar nėsantį dalyką kritikuoti, rods, truputį keistoka...

Kad nebebūtų tokių nesusipratimų, "Lietuvos" leidėjo ir savo vardu turiu paaiškinti, jog, kviečiant išvardytus atspaustame suraše žmones, pirmiausia norėta gauti jų nuomonės ir visokius patarimus apie tai, kaip geriaus visas darbas atlikus. Paskui tik matyta galimu esant planuoti darbas su smulkiomis išgalėmis. Kitaip daryti vargu bau galima: vėju pamatuotas būtų planavimas, nežinant kad ir to nedidelio kviestųjų žmonių būrio nuomonių. Apskaičiuota ir nuspręsta yra tik enciklopedijos dydis: trys tomai po 600 (ar ir kiek daugiau) puslapių dideliame formate.

Reikia pažymėti, kad iki šiol dar labai mažas žmonių skaičius atrašė laiškus. Dauguma, matyt, atidėlioja tolesniam laikui. Taigi planavimo ir visoks kitoks darbas vis dar negali būt pradėtas. Bau, kad dėl tokio gerbiamųjų europiečių vilkinimo neatsidėtų viskas *ad calendam graecam*.

Teisybė, duota kelios aplamos sugestijos laikraščiuose, bet to dar labai maža, reikia daugiau konkretiško. Kad ir maloniai paveda laikraščiai savo skiltis svarstymams apie enciklopediją, visgi iš daugelio atžvilgių vien per laikraščius neparanku kalbėtis, o tuo labiau apie nieką negalima susitarti. Yra juk tiesesni keliai.

Labai geistini kuoveikiausi atsakymai ypač dėlto, kad kai kurie kviestųjų pranešė jau pradėdą savo darbą ir galėtų greit užbaigti, jaigu tik pasigamintų apskritasai enciklopedijos planas.

Užmetinėjimų dėlei.

Iš visų mūsų spaudoj pasirodžiusių atsiliepimų apie p. Olševskio pasiketinimą leisti enciklopediją atskiria p. J. Gabrio straipsnelis *Dėlei Enciklopedijos leidimo*, indėtas į keletą laikraščių ("Liet. Ž. NNo. 90, 91; "Viltis" No. 132; "Tėvynė" No. 49; "Vien. Liet." No. 50; "Draugas" No. 2). Straipsnelis nori būt paaiškinančiu ir lyg pusiau oficiališku: jo rašytojas p. J. Gabrys, pasirašo, kaip Tėvynės Mylėtojų Dr jos Literat. Komiteto narys. Suteikiamos jame "žinios" apie p. Olševskio rengiamąją ar norimą surengti išleidimui enciklopediją yra ne visai teisingos ir gali klaidint visuomenę. "Lietuvos Žinių" redakcija, indėdama savo laikraštini minėtą straipsnį, jo suteikiamas žinias teisingai pavadino prikaišiojimais.

Savo straipsnio pradžioj p. J. Gabrys sako nesvarbu esą, kada ir kaip kilo enciklopedijos leidimo sumanymas. Vienok... beveik per ištisą straipsnį apie tai tekalba. Sumanytą savinasi. "Šiomet", sako, "būdamas Amerikoje, padaviau draugams T.M. D. Literatišk. Komiteto nariams apsvarstyti *Enciklopedijos leidimo sumanytą*". Kad taip buvo, nieks nesiginčys. Bet neteisybė, ką p. J. Gabrys sako toliaus, būk "kai kurie Amerikos biznierių", suprask "Lietuvos" išleistuvė, pasinaudojo tuo jo "padavimu apsvarstyti sumanytą" ir "užbėgo T.M.D. už akių". Pasinaudoti p. J. Gabrio sumanymu jau vien dėlto negalima buvo, kad nieks, gal būt išskiriant T.M. D. Lit. Komiteto narius, nežinojo, koks tas sumanymas buvo. Iš parašyto vėliau p. J. Gabrio *Atviro laiško Tėvynės Mylėtojams* (žr. "Lietuvos" No. 40) irgi nieko negalima buvo panaudoti, nes jokių konkretiškų paaiškinimų, jokių apskaitliavimų jame nepaduoata. Pati enciklopedijos idėja—negi tarp lietuvių ji pirmu syk gema, o lietuvių kalboje įsigyti enciklopediją—negi p. J. Gabrys tai pirmu syk pradėjo svajoti.

P-ui A. Olševskiui konkretiškai sumanymas išleisti enciklopediją mano paduota dar 1909 m. vasarą. Iš pradžių buvo manyta rengti mažas enciklopediškai žodynėlis, kaip kad Pavlenkovo, ar ir dar mažesnis. Vėliaus, po ilgesnių svarstymų, apsiimta daug didesnis leisti—toks, apie kokį dabar kalbama. Taigi dalykas yra pilnai savystovis ir jis nercikalavo "pasinaudojimų".

P-s J. Gabrys, aiškindamas apie "užbėgimą už akių", dar ir tokį argumentą pavartoja: sako "Lietuvos" išleistuvė kitą syk negavo spausdinti V. Kudirkos raštų ir kėlė dėlto audrą, tai dėlei tos pat priežasties, esą, ir dabar... kviečia encyklopedijai sandarbininkus... Čia logikos, žinoma, nėra. Bet ir teisingumo trūksta. "Lietuvos" išleistuvė dėlei V. Kudirkos raštų spausdinimo niekad "audrų" nekėlė ir net-gi niekam neišreiškė ypatingo noro tą darbą gauti. P-o J. Gabro primintasai p. Nebrekutis su "Lietuvos" išleistuve nieko bendro neturi, ir jo straipsnis redakcijos buvo indėtas laikraštini, kaip ir kiekvienas kitas. P-s Nebrekutis savo straipsnyje darodinėjo, kad V. Kudirkos raštų spausdinimas būtų pigiau atsiėjęs Amerikoje, negu Prūsijoje.

Toliaus,—kalbėdamas apie p. Olševskio sumanytosios encyklopedijos ar sumanymo "tvarkos" (?) netikumą, p. J. Gabrys nurodo ir į mano personą, užmesdamas man, jog aš, nebaigęs universiteto mokslų, drįstu imties atsakomo darbo.

Universiteto nebaigiau—tai teisybė. Ar ką nors išmanau?—man pačiam sunku apie tai sakyti.—

Vienas diplomatas visgi mano akyse nedaug ką sveria. Medikų, juristų diplomai juk nesako, jog jų savininkai yra kalbininkais, historikais, literatais etc., o tuo tarpu ne vienas mūsų daktaras yra daugiau žinomas kaip historikas, archeologas, ar net ir kalbininkas, ne vienas juristas, kaipo—literatas, o net ir literatūros žinovas, nežiūrint, kad būdami universitete, jie gal nei kreiva ause neklausė literatūros ar lygintinės kalbotyros lekcijų. Iš mūsų kuningijos ne vienas, kad ir būdamas vien šv. teologijos doktoris bei magistras, yra geresnis literatas, archeologas, sociologas, astronomas, kalbininkas, negu teologas. Lietuvių didisai kun. Kaz. Jaunius baigė dvasiškąją Akademią su šv. teologijos magistro laipsniu, bet-gi ne dėl Jaunio teologijos pažinimo į jį buvo atkreiptos viso pasaulio akys...

Antrą pusę vertus, gautasai, pavyzdžiui, Rosijoje, universitetų streiko laiku, tik ačiu tūloš rūšies profesorių malonei diplomai—jo savininką liudyja man vien negražiai. O taip-gi, kada turįs universiteto diplomą p. J. Gabrys, rašydamas apie literatūrą, nežino, jog *Powrot taty* yra parašyta A. Mickevičiaus, arba rašydamas mažiems vaikams *Geografiją*, sako, jog Nemunas teka į Atlantiką, arba redaguodamas V. Kudirkos raštus, išleidžia juos su gėdą darančiomis klaidomis, arba, kviesdamas dėtųs į bendrovę Lietuvos žemei pirkti, nežino kadir advokatu būdamas net svarbesnių įstatymu apie tą dalyką,—aš didžiai abejoju, ar čia ką nors sveria diplomatas.

Suprantama, tuo nenoriu pasakyti, kad diplomatas visuomet yra niekai. Vienok, kviečiant encyklopedijai bendradarbius, nematau jokio reikalo žiūrėti, ar kas turi kokį diplomą, ar ne. Jaigu taip panorėtume daryti, tai iš visų pakviestųjų rašyti Lietuvos ir lietuvių skyriun reiktų didesnę pusę ar gal ir visus išbraukti. Jų visų diplomai neliudyja žinojimo to da-

lyko, apie kurį juos pakviesta rašyti.

Kas apie mano rolę encyklopedijos rengime, ji yra nedidelė: ėmiausi vesti aplamąją (beveik techniškąją) tvarką, jieškoti įvairiems skyriams bendradarbius ir, ką pats išmanau, kompiliuoti ar kaip kartais versti. Žinoma, visose abejonėse tarsiuos su išmanančiais dalyką žmonėmis, kai-kame yra pažadėta Chicagos universiteto profesorių pagalba ir beveik viskas, prieš spausdinant tomuose, bus paduodama viešai per laikraštį "Lietuvą".

Beje. Kompiliacijas, pasekant *Encyclopedia Britannica*, *Brockhaus'o* encyklopediją ir kitas, p. J. Gabrys skaito beverčių dalyku: "tos encyklopedijos esą pasenę ir kasdien vis labyn sęsta".

Ar kompiliacijos, apskritai, yra bevertės, tuščia būtų čia apie tai kalbėti. Paminėtosios-gi encyklopedijos "vis labyn" nesensta, anaipol, nuolat yra naujinamos. *Encyclopaediae Britannicae* tik ką dabar (1910 m. pabaigoj) išėjo nauja vienuoliktoji laida, naujai iš pamatų sutaisyta*). Ji-gi ir bus didžiausioji pagalba rengiant mūsų encyklopediją.

Ar galime leisti didelę encyklopediją?

Paniekindamas kompiliacinį darbą, p. J. Gabrys mano apie didelę ištisai originališkai parašytą encyklopediją. Tokios encyklopedijos "Lietuvos" išleistuvė, žinoma, išleisti negalės ir apie tokią nei nesvajoja. P-s J. Gabrys, kaipo T.M.D. Liter. Komiteto narys, pranešė, jog didelę ir nekompiliuotą encyklopediją rengiasi išleisti Tėv. Myl. Dr-ja. Reikia vienok abejoti, kad panašią encyklopediją kas-nors lietuvių—ar draugija, ar atskira žmogystė—galėtų išleisti artimesniu laiku. Kliūtys suprantamos—stoka mokslininkų ir ypač stoka didžiųjų kapitalų.

Kad gautume supratimą, kas reiškia šioje gadyneje leisti ištisai originališką encyklopediją, galime pažiūrėt, kaip buvo rengiama ir kiek paėmė pinigų dabartinioji *Encycl. Brit.* laida.

Encyclopaediae Britannicae vienuoliktoją laidą spaudė ir kontroliavo Cambridge'o universitetas Anglijoje. Nuolatinių redaktorių visai laidai ir pamatinėms mokslo šakoms redaguoti buvo 64. Dirbo jie ištisus aštuonius metus. Neskaitant redaktorių, į *Enc. Brit.* rašė 1,500 įvairiausių žinovų iš visų pasaulio kraštų. Tai yra geras liudyjimas, kiekos reikia žmonių, panorėjus kiekvienai mokslo ir žinijos šakai turėti atskiras specialistas.

Ir kiek tai atseina?

Encycl. Britannica išmokėjo:

redaktoriams ir rašytojams	\$815,000
už žemlapių ir iliustrac. darymą	\$62,400
už raidžių statymą ir plates	\$245,000
kanceliarijos išlaidoms	\$60,000
Viso labo	\$1,182,400

*) Pirmoji *Encycl. Brit.* laida, 3 tomai, išėjo dar prieš Prancūzijos revoliuciją, 1768-71 m.—Devintoji laida išėjo 1875-89 m., 25 tomuose. Šitą laidą 1902 m. perspausdė Londono laikraštis "The Times", pridėjęs vienuoliką tomų priedo. Amerikoje 1903-06 m. tą patį padarė Werner'is, pridėjęs penkis papildančius tomus.

Tokiu būdu vienas *Enc. Brit.* tomas išneša 40 su viršum tūkstančių dolarių (*Enc. Brit.* 11-ji laida turi 28 tomus ir indexą), arba vienas puslapis apie 1,000 dolarių. Vien už parašymą ir suredagavimą kiekvieno žodžio išėjo po 2 su viršum centų. (*Enc. Brit.* turi 40 milijonų su viršum žodžių).

Jaigu dabar tas pačias kainas pritaikytume prie T.M.D. manomos leisti (kaip p. J. Gabrys tvirtina) dešimties ar dvylikos tomy originališkosios encyklopedijos, tai turėtume maž-daug \$400,000—beveik pusę milijono dolarių ir beveik visą milijoną rublių.

Bet, padėkime, lietuvių encyklopedijos leidimą galėtume kaip-nors pigesniu padaryti. Už žodžio parašymą ir suredagavimą mokėtume ne du centus (o ir tai kaina, sulyginamai, žema: anglų laikraščiai už paprasto geresnio laikraštinio straipsnio žodį moka 5, 10 ir daugiau centų), bet du syk mažiau, t.y. po 1 centą. Tad, sutilpus į 10 tomy maž-daug aštuoniems milijonams žodžių, reiktų už raštus išmokėti 80,000 dol. Daleiskim dar, kad lietuviai mokslininkai dėl pasišventimo rašys dykai (o tai visgi negalimas dalykas), tąsyk, skaitant, jog lietuvių bus surašyta keturi tomai, svetimiams liks dar šeši ir už juos reiks išmokėti 54,000 dolarių.

Raidžių statymas ir *plates* labai pigiau negalės atseit. Bet, leiskim, kad mes tai atliksime perpus pigiau: už tomo sustatymą ir *plates* nemokėsime aštuonius su viršum tūkstančius dolarių, kaip *Enc. Brit.*, bet tik 4,000 dolarių,—taigi už 10 tomy išpuls 40,000 dolarių.

Žemlapius ir iliustracijas p. J. Gabrys gaunąs pasiskolinti. Bet juk originališkai encyklopedijai seni žemlapiai ir senos iliustracijos taip jau netinka, kaip seni raštai.—Leiskim, kad už žemlapius ir iliustracijas užsimokėsime dvyliką kartų mažiau,—taigi išpuls 5,000 dolarių.

Pagalios, leiskim, kad kanceliarijos išlaidų mes turėsime net 60 kartų mažiau, negu jų turėjo *Enc. Brit.*,—taigi reiks išmokėti 1,000 dolarių.

Kiek-gi turėsime išviso? Nedaug—100,000 dol.! Ir tai juk *minimum*.

Ar tai yra pakeliamas dalykas T. M. Draugijai? Rodos, kad ne. Prie dabartinio Tėv. Myl. Dr-jos budžeto—maž-daug 2,000 dolarių į metus—dešimts tomy panašios encyklopedijos reiktų leisti ištisis 50 metų. Jaigu T. M. Dr-ja ir nuolat didėtų ir pagalios atsiektų tų 6,000 dolarių metinio budžeto, apie kurį svajoja p. J. Gabrys (žr. *Atviras laiškas Tėv. Myl.*), tai visgi patektų daugiau kai 17 metų, kol tokia krūva pinigų susirinktų.

Tėv. Myl. Dr-jai, kaip ir kiekvienai kitai lietuvių draugijai, nelengva būtų išleisti kad ir kompiliacinę bei verstiną (indedant tūlas reikalingas dalis originališkas) dešimties tomy encyklopediją, kurią trijuose tomuose leis p. A. Olševskis. Pagal spėjamojo aprokavimo rengiamosios p. Olševskio encyklopedijos vienas tomas atseis *mažų-mažiausiai* 4,000 dolarių. Paėmus tą patį aprokavimą dešimčiai tomy

turėsime 40,000 dolarių.

Milijonieriams ši skaitlinė, žinoma, gali išrodyti maža, bet mes neturime nei milijonierių, nei milijonais vartančių draugijų. Tokia nėra ir Tėvynės Mylėtojų Draugija. Taigi p-o J. Gabrio jau dabar garsinamoji Tėv. Myl. Dr-jos encyklopedija gali būt tik tolimesni draugijos svajonė! Taip tai supranta ir rimtesni dr-jos vedėjai.

O kol kokios svajonės įsikūnys, norintiems ir galintiems dirbti dabar jau yra darbo.

Chicago, Ill.

Kl. Jurgelionis.

27 gruodžio 1910.

Prie Lietuvių biuro Paryžiuje įsteigimo.

Gruodžio 18 d. buvo "Lietuvių Susivienijimo Paryžiuje" susirinkimas. P-s J. Gabrys susirinkusiems Lietuviams plačiai išguldė reikalingumą įsteigimo Paryžiuje Lietuvių informacijos biūro, kuris rūpinsis Lietuvių vardo pakėlimu kitų tautų tarpe, talpindamas įvairius laikraščiuos straipsnius apie Lietuvą, leisdamas tam tikras knygas ir brošūras apie Lietuvos atgimimą, atstovaudamas Lietuvos reikalus įvairiuose tarptautiškuose kongresuose ir šiaip garsindamas Lietuvos vardą visokiais būdais.

Susirinkimas sutiko tą p. J. Gabrio sumanymą su didžiausiu džiaugsmu. Paaškinus jam, jog tos įstaigos įkūrimas yra toli gražu nelengvas, perviršijantis jo vieno jėgas, atsirado ypatingos, kurios pasižadėjo prisidėti prie tos įstaigos įkūrimo kuom kas gali: vieni pasižadėjo aktyviškai dirbti, kiti apsiėmė kas mėnuo mokėti duoklę Liet. biūro užlaikymui: p. Pautienis 15 fr., J. Gabrys 10 fr., Kučinskas 5 fr., p. Česniūtė 3 fr.

Susidarė tam tikra komisija iš J. Gabrio, p. Česniūtės ir p. J. Kučinsko tinkamos vietos suradimui ir jo Lietuvių biūru prirengimui.

Taigi paryžiečiai lietuviai visomis jėgomis stengiasi tą svarbų visai tautai sumanymą įvykdinti; reikia tikėtis, kad ir iš kitur lietuviai prisidės prie įvykdymo taip naudingo visai tautai sumanymo, nes Paryžiečiai lietuviai, kurie yra labai neskaitlingi, patys neatkels taip sunkios naštos.

P. Banys.

APŽVALGA.

"Saulė" Nr. 104 rašo:

"Kalbos girdisi, kad dabartinė konstitucija supainiota esanti tyčiomis dėl to, kad Susivienijimui kritus turtas pasilikty visų kelioms ypatoms pasilikusioms prie Susivienijimo". Tai lyginai Lietuvos bobelių pasakos, kad, kada Baltas karalius (Kitajus) pakils, tai bus Sūdna diena. Čia duodame tokiems bailiams patarimą: Jaigu nenorite, kad Susivienijimo turtas, kurį jūs padėjote sukrauti, tektų kelioms ypatoms, tai nesipurtykit ir nebėgkit iš kuopų ir S.L.A., nes kitaip, be abejo, jūsų turtas paliks mažesniai skai-

čiui ypatų, pasiliekančių prie Susivienijimo.

Neduokit geliuot niekam!

Kad jums ir dvigubai uždėtų mokesčių, *iki seimui nesubankrutysite*, o per seimą galėsite persitaisyti, kas jums nepatiks. Daugumas jūsų, ypatingai senesnių narių, atstodami nuo Susivienijimo, darote sau daug didesnę skriaudą, negu mokant per tą pusmetį kad ir peraugštas (jūsų numonę) mokestis.

XXVI seimas jūsų!

* * *

"Keleivio" num. 52 Pittsburgo apielinkės lietuviai pyksta ant p-o M. J. Damijonaičio, S.L.A. Pirmininko, kam jis nedaleido "Tėvynėje" atspausdinti jų protesto, kuriuo buvo protestuojama prieš connecticutiečių suspendavimą. Protestuotojai skundžiasi, kad neleista jų nuomonių dažinoti visuomenei, išvadina p-ą M. J. Damijonaitį net "nachalu" ir šaukia Susivien. narius rinkti tokius delegatus, kurie "tikrai gins mūsų reikalus ir duokim jiems tokias instrukcijas, kad draugijos valdymas pereitų į mūsų rankas".

Galėtume čia pridurti, kad p-ą Damijonaitį negalima per daug kaltinti už neleidimą "Tėvynėn" pittsburgiečių protesto. XXV seimas davė Centro Valdybai tiesią kontroluoti raštus Susivienijimo reikaluose, užsitikėdamas tosios Valdybos gerai valiai ir sąžinei. Reikia manyti, kad Centro Valdyba ne kokių intrygų bei erzino dēlei netalpina tūlių raštų, bet kad, jos nuomone, tokie raštai gali kenkti organizacijai, kaipo čielam kūnui. Ir vargiai p-s Damijonaitis užsitarnauja tokio neestetiško apiteto, kokį pittsburgiečiai jam davė "Keleivyje". Mes manome, visi būtų labiau užganėdinti ir organizacijai nebūtų pavojaus, duodant vietą "Tėvynėje" panašioms straipsniams ir pavedant redakcijai atsakyti ant tūlių užmetinėjimų ir parodyti silpnąsias vietas tokių raštų.

Pittsburgiečių šaukimas rinkti sau patinkamus viršininkus sekančiame seime labai yra vietoj. Tik privalėtų jiems pridurti, kad visi seimo nutarimai ir konstitucijos punktai būtų tokie, kad, pildant juosius, Centro Valdybai nereikėtų turėti pjoynių su nariais, kaip šįmet. Bet ar galima bus kada visus užganėdinti?

Iš šių metų nesmagumų Susivienijimo nariai, be abejo, pasimokins siųsti visą daleistiną skaitlių delegatų su aiškiais instrukcijomis, o delegatai gal vietoj baltakiuoti ir snausti per seimą, pavedus viską keikiams vadyriams, pradės patys dalykus svarstyti.

* * *

"Lietuva" ir "Keleivis" p-o J. Gabrio sumanyme įsteigti Lietuvių biurą Paryžiuje ir užkvietime amerikiečių padėti jam išleisti jo rašomąją francūzų kalboje knygą "Reviviscence de la Lithuanie" (Lietuvos atgimimas) mato tikrai savo ypatingą reklamą bei "skambučių" patrijotizmą. "Draugas" gi pagiria p-ą Gabrį ir ragina kitus prisidėti prie pagarsinimo Lietuvos vardo. Turbūt "Draugas" turi teisingesnę nuomonę apie p-o G. mierius, negu "L." ir "K."

Bet iš p-o J. Gabrio straipsnių tono ir būdo jų kimšimo laikraščiams sunku išnešti kitokį sprendimą, negu "Lietuvos" ir "Keleivio".

* * *

Jau pradeda bent retkarčiais skambėti lietuvių vardas svetimtaučių laikraštijoje. Taip, praeitą savaitę net trys angliški laikraščiai apie juos užsiminė, tik gaila, kad iš liūdnyų pusių.

"Keleivis" 52 num. išverčia į lietuvišką kalbą paimtą iš vieno Kewanee, Ill. laikraščio iškarpa, kuri skelbia, kad tula Pudziuniūtė, p a g a l l i e t u v i ū p a p r o t j, nusigėrusi subatos vakare, o girta ir nenusirėdžiusi atsigūlusi virtuvėje, kame nuo perkaitusio pečiaus (kuris apie vidurnaktį kažin kieno užsukta) užsidegė jos drapanos. Apdegusios trys ketvirtos kūno dalys, taigi išgyti negalės, nes užtenka apdegti pusei kūno, kad neišvengtų mirties.

"The World" praneša, kad du Londono policistai tapo užmušti kovoje su *lietuvių anarchistais* (?), kurie norėję apiplėšti brangakmenių ir aukso daiktų Houndsditch krautuvę. Tų anarchistų buveinėse atrasta bombų dirbtuvė. Prie tų "lietuvių būrio" Londone prikerigiama tulas Moruncev, kuris, sulyg "World", irgi turėtų būt "lietuvis".

P-s Samata "Draugo" num. 4 įdeda ištraukas iš Waterbury'o High School mokinių mėnesinio laikraščio "The Argus", kuriame tilpęs straipsnis "The Boy of Lithuania" (Lietuvos vaikas). Aprašoma visa lietuviško vaiko varginga kūdikystė, vaikystė ir jaunystė. Vaikas, dar šešių metų būdamas, jau pradeda dirbti: gano galvijus, žąsis etc. Nuo 9 metų stumiamas jis prie sunkesnių darbų; nuo 12 jis tampa ūkininko pagelbininku ir dirba sunkiai; nuo 16 m. vaikas jau viskam tinkas. Visada valgis prastas, pasilinksminimai menki, kol, atėjus rinkimams kareivijon, jis sprunka iš savo tėvynės ir atvyksta Amerikon. Čion jo gyvenimas tapęs laimingu (?); jis galįs šviesintis etc.

Liūdnas, bet natūrališkas aprašymas beturčių vaiko Lietuvoje.

* * *

Gruodžio 1 d. 1910 m. suėjo lygiai penki metai nuo įkūrimo "Lietuvos Ūkininko"; yra tai seniausias Didžiosios Lietuvos laikraštis. Jis gimė tuojaus po Didžiojo Seimo Vilniuje. Pirmuoju jo redaktorium buvo žinomas visuomenės veikėjas ir rašytojas Povilas Višinskis. Pirmučiausia ideja, kuria vadovautasi įkuriant "L. Ū." buvo laisvė. Tai idejai "L. Ū." palieka ištikimu ir po šiai dienai.

Nors "L. Ū." yra pragyvenęs dar tikrai penkis metus, bet jis labai daug yra nukentėjęs: iš pusės valdžios areštų, kalėjimo ir baudų, o iš pusės dvasiškių prakeikimų ir darbo stabdymų.

"Lietuvos Ūkininkas" tai iš visų jvaiciausias lietuviškas laikraštis, jaigu paimsime jį su jo 5 priedais: "Žeme" (dvisavaičiu), "Mokykla" (ketursavaičiu), "Sveikata" (mėnesiniu), "Jaunimo Skyriumi" (ke-

tursaivaičiu) ir "Moteryų Laikraščiu", kuris pradeda eiti nuo 1911 m.

Kaip matyt, "L. Ū." užsiima įvairiais žemdirbystės, mokslinės, sveikatos, jaunimo auklėjimo ir kitais arčiausiais mums klausimais. Ne pro šalį pastebėti, kad labai lengva "L. Ūkininko" kalba daro jį prieinamą ir visai mažai prasilavinusiems žmonėms. Dėl tos ir kitų "L. Ū." ypatybių, paėmus jį rankosna, sunku paleisti neperskaičius viso.

Lietuviams amerikiečiams užsimokėtų prenumeruoti "L. Ū." Ne nuo vieno girdėti pasitaikė, kad "L. Ūkininkas" tai aukso obuolys; negalima nesutikti, kad taip ir ištikro yra.

Nutarimai S. L. A. Centro Valdybos susivažiavime 26 d. gruodžio 1910 metų New York'e, S. L. A. name.

Susivažiavime dalyvavo prezidentas M. J. Damijonaitis, vice-prezidentas Pr. Živatkauskas, sekretorius J. Žemantauskas, išdininkas J. Skritulskas, išdo globėjai: T. Paukštis ir P. W. Birštonas ir advokatai, kaip sutaisytojai S.L.A. įstatų: J. S. Lopatto ir ir F. P. Bradchulis. Daktaras-kvotėjas susivažiavimui nepribuvo.

1) Buvo skaityta keletas protestų tų kuopų, iš kurių kilo nelegalios "konferencijos" ir kurios reikalavo patalpinti "Tėvynėje" tuos protestus, kurių S.L.A. prezidentas nedaleidęs buvo talpinti. Toks S.L.A. prezidento pasielgimas S.L.A. Centro Valdybos pripažintas tiesotu, nes tie protestai surašyti taip, kad iš logiško, legališko ir literatūriško atžvilgio atrasti netinkamais talpinti organe, kaip demoralizuojanti organizaciją.

2) Reikale "charter'io" Kanadoj pranešti 148 kuopai iš Montreal, ką atliks Centro sekretorius, kad reikalas yra pavestas S.L.A. advokatui susižinoti su tenaitine valdžia ir kad kuopa būtinai privalo elgtis visame kame pagal priimtus XXV seimo S.L.A. įstatus.

3) Bernardui Petkevičiui, buvusiam 30 kuopos nariui iš Scranton, Pa. pranešti, kad, dėlei nepristatymo gimimo metrikų ir atradimo, kad, prisirašant į S.L.A., buvo ligotu, pagal S.L.A. įstatų skirsnį IV, paragrafą 7, įmokėti pinigai negali būt gražinami.

4) Prašymas "Tėvynės" administratoriaus St. Astramsko pakelti jam algą atidėtas tolesniam laikui.

5) Nominacija kandidatų į Centro Valdybą: prezidento, vice-prezidento, vieno izdo globėjo ir daktaro-kvotėjo atsibus vasario mėnesyje 1911 m. Blankos bus išsiuntinėtos pirm vasario 1d. ir sugrąžintos Centro sekretoriui iki kovo 1 d. Rinkimai iš kandidatų

(iš trijų kandidatų į kiekvieną urėdą) atsibus balandžio mėnesyje 1911 m., tarpe balandžio 1 d. ir gegužio 1 d.

6) Reikalaujant "Tėvynės" administratoriui St. Astramskui, nutarta apmokėti jam lėšas persikėlimo iš So. Boston'o į New York'ą, \$35.

7) Pasirašiusius po nutarimais nelegališkų "konferencijų" arba Massachusetts valstijos kuopų pasiuntinių susivažiavimų, atsibuvusių Athol, Mass. lapkričio 13 d. 1910 m. ir So. Boston, Mass. lapkričio 27 d. 1910 m., nutarta suspenduoti iki XXVI S.L.A. seimui, vienok su išlyga, kad, jaigu kuris jų arba visi po apskelbimui suspendavimo per "Tėvynę" atšauks savo pasielgimą, nuo suspendavimo bus paliuosuoti.

8) Į mūrytą spintą (šėpą), esančią spaustuvėje, nutarta įdėti geležines užrakinamas duris.

Užvedimui reikalingos knygų sistemos nutarta paimti "expertą" (žinovą).

Apart viršminėtų nutarimų, buvo svarstoma ir daugiau dalykų apie bėgančius reikalus ir būsiančią naują tvarką.

Susiv. Liet. Am. Centro Valdyba:

M. J. Damijonaitis, Prezid.,
F. Živatkauskas, Vice-prez.,
Jonas Skritulskas, Išdin.,
J. Žemantauskas, Sekr.,
Tamas Paukštis, Kasos glob.,
P. W. Birštonas, „ „

Nuo Susiv. Liet. Am. Centro Valdybos.

Mes, žemiau pasirašę, Centro Valdyba Susivienijimo Lietuvių Amerikoje šiuomi suspenduojame iki XXVI S.L.A. seimui narius, taip pasivadinusius, kuopų pasiuntinius, pasirašiusius po nutarimais nelegališkų "konferencijų" arba Massachusetts valstijos susivažiavimų, atsibuvusių lapkričio 13 d. Athol, Mass. 1910 m. ir So. Boston, Mass. lapkričio 27 d. 1910 m. su išlyga, kad, jaigu kuris arba kurie jų, arba visi atšauks savo nelegališką pasielgimą laike 30 dienų po apskelbimui suspendavimo "Tėvynėje", nuo suspendavimo bus paliuosuoti.

Kadangi viršminėtų "konferencijų" arba susivažiavimų tikslas yra toks jau, kaip ir buvusios "konferencijos" New Haven, t. y. priešingas nutarimams XXV S.L.A. seimo, todėl nariai, jose dalyvavusieji, peržengė S.L.A. įstatų skirsnį IV, paragrafą 3 ir todėl, sulyg tų pačių įstatų skirsnio VII, paragrafo 2, suspenduojame sekančius narius:

17 kp. Brockton, Mass. Juožą Vaičiūną (pasirašiusį J. K. Vaičiūnas), Kazį Vaičiūną (— K. Vaičiūnas), Petrą Grigą (— P. J. Grigas), Kazį Stogą (— K. Stogis), Jurgį Kenzevičių (— J. Rindzevičia).

33 kp. So. Boston, Mass. Petrą Latvinską (pasir. P. Latvinskas), Joną Malinionį (— J. Malinionis), Joną Raulinaitį (— J. P. Raulinaitis), Jurgį Gegužį (— J. G. Gegužis), Juožą Nevecką (— J. Neviackas).

57 kp. Worcester, Mass. Antaną Bernotą (pasir.

A. Bernotas), Mateušą Dusevičių (— M. Dusevičia).
58 kp. Hudson & Maynard, Mass. Aleksandrą Lazauską (pasir. A. Lazauskas), Joną Navičoną (— J. Navičonis), Kazį Preitį (— K. Preitis), Vinčą Zinkevičių (— V. J. Zinkevičius).

94 kp. Turners Falls, Mass. Konstantą Šimkonį (pasir. K. P. Šimkonis).

104 kp. Cambridge, Mass. Ciprijoną Šimkų (pasir. C. Šimkus), Antaną Babilų (— A. Babilius).

106 kp. Taunton, Mass. Praną Mickų (pasir. F. Micka), Aleksandrą Baginską (— A. Boginskis).

113 kp. Norwood, Mass. Baltrų Tumavičių (pasir. B. A. Tumavičius), Stasį Vasiliaucką (— S. Vasiliauskas), Motiejų Akelaitį (— M. Akelaitis).

117 kp. Athol, Mass. Juozą Taunį (pasir. J. D. Taunis), Povilą J. Mulevičių (— P. J. Mulevičius), Stasį Perekšlį (— Stanley Perekslis), Simaną Žymantą (— S. Zimot), Joną Andruliūną (— J. Andriliūnas).

156 kp. Gardner, Mass. Juozą Urboną (pasir. J. Urbonas).

165 kp. So. Boston, Mass. Petronę Babilienę (pasir. P. Babilienė), Antaną Žymontą (— A. Žymontas), Ramualdą Vasiliauską (— R. Vasiliauskas).

203 kp. Fitchburg, Mass. Vinčą Pšalgauską (pasir. V. Pšalgauskas).

211 kp. Haverhill, Mass. Tamošių Kašetą (pasir. T. Kašeta), Ignotą Žilionį (— I. Zilionis).

221 kp. Stoughton, Mass. Povilą P. Jukonį (pasir. P. Jukonis), Joną Gudiną (— J. Gudinas).

Nariai, kurie atšauks savo viršminėtą nelegališką pasielgimą, atšaukimus malonėkite siųsti S.L.A. prezidento adresu.

Susiv. Liet. Am. Centro Valdyba:

M. J. Damijonaitis, Prezidentas,

Jonas Skritulskas, Izdininkas,

J. Žemantauskas, Sekretorius,

Tamas Paukštis, Izdo globėjas,

P. W. Birštonas, „ „

Užklausimai ir atsakymai.

Užklausimai.

1. Ar visi nariai, pasilieianti ant senos posmertinės, tur išpildyti (declaration) apreiškimą?

2. Ar aš galiu pasiduoti į pavienius narius ir siuntinėti mokestis tiesiog Susiv. sekretoriui?

Jonas Repšis.

Atsakymai.

1. Taip, tas yra reikalaujama visų valstijų, kuriose Susiv. tur kuopas, o taipgi palengvina pašelpgaviams gavime posmertinės, kadangi apsaugos paliūdijime bus pažymeta, kam posmertinė bus išmokama. Visi, kurie neišpildys apreiškimo lakšto, turės pristatyti Daktaro-kvotėje paliūdijimą, kitaip-gi valstijos nepavelija išmokėti posmertinės.

2. Tikta nariai pairusių kuopų gal palikti pavieniais nariais. Pavieniai nariai, kur kuopos randasi, būtinai turi prisirašyti prie kuopos ir mokėti mokestis į kuopą, o ne siuntinėti Centran.

Užklausimai.

1. Ar kiekviena kuopa privalo laikyti susirinkimus kas mėnuo ir siųsti kas mėnuo mokestis į Centrą?

2. Po kiek nariai, paliekanti ant senos posmertinės, tur mokėti į mėnesį?

3. Ar tik nauji nariai ir tie, kurie pereina prie augštesnės posmertinės, tur eiti pas Daktarą-kvotėją ištyrimui sveikatos, ar ir senieji?

4. Ar vaikai nuo 10—18 metų amžiaus, kurie dabar skaitosi nariais Susiv., palieka šiaip jau prie Susiv., ar turi grįžti prie vaikų skyriaus?

5. Ar visi nariai be skirtumo, t. y. vaikai nuo 10—18 ir moterys, tur mokėti už organą?

6. Iki kokiam skaitliui kuopa gal užsilaikyti po charter'iu, jaigu nariai pradeda atsisakynėti?

Komitetas 13 kuopos: *Juozas Vitkauskas,*
Jonas Aleksaitis.

Atsakymai.

1. Kuopa privalo laikyti susirinkimus kas mėnuo, kuom suteiks geresnę progą naujiems nariams prisirašyti prie Susiv. (kitaip-gi turėtų tą progą tiktai sykį į 3 mėnesius) ir sekti dieną kuopos susirinkimo. Jaigu susirinkimai būtų laikomi tiktai sykį į 3 mėn., tai praleidęs susirinkimą turėtų vėl laukti kitus 3 m. ir t.t.; po prisirašymui irgi turėtų laukti 3 mėnesius ligi galutinam savo priėmimui. Nariai turi užsimokėti savo mokestis kas mėnuo (bet gal užsimokėti už kelis mėnesius išanksto); tas palengvina narius, ypač mokačius už augštesnę posmertinę. Centran pinigai turi būt siunčiami kas mėnuo, kas palengvina Susivienijimui išmokėti posmertines laike nedateklių ir atsitikime daugelio mirčių. Vėl-gi, yra geidžiama, kad kiekviena kuopa įvestų ligoj pašelpą, ką jau ir daro daugelis kuopų; čia irgi reikia, kad kuopa laikytų mėnesinius susirinkimus.

2. Viso 38c. kas mėnuo, iš kurių 28c. turi būt siunčiami į Centrą, o 10c. palieka kuopoj kuopos lėšoms. Pavieniai gi arba liuosieji nariai turi siuntinėti Centran visus 38 centus.

3. Tikta naujai prisirašantieji ir pakeliantieji savo posmertinę privalo pasiduoti Daktaro-kvotėjo ištyrimui jų sveikatos.

4. Vaikai nuo 10—18 metų, kurie dabar skaitosi Susiv. nariais, palieka prie jo ir tur mokėti tokią-pat mokestį, kaip visi kiti nariai, bet daugiau tokio amžiaus tiesos nedaleidžia priimt į narius Susiv. Jie gal prisirašyti prie vaikų skyriaus. Tie, kurie dabar turi Susiv. paliūdijimą, o nepanorės mokėti lygios mokes ties su kitais nariais, gal sugrąžinti paliūdijimą ir pristoti atgal prie vaikų skyriaus, mokėdami tą pačią mokestį, kaip ir seniaus.

5. Visi nariai be skirtumo (išskiriant vaikų skyrių) tur mokėti už organą iki ateinančiam seimui, kuom galės uždengt nedateklius "Tėvynės". Iki šiam laikui uždengimui nedateklių Susiv. išmokėdavo apie \$2,000 kasmet iš posmertinės fondo, ko valstijų tiesos nedaleidžia, kurios aštriai baudžia už sunaudojimą posmertinių pinigų kitam kam, negu išmokėji-

mui pašelpgaviams posmertinių.

6. Tame nėra aprubežiavimo. Čia yra taip, kaip ir karės metu; jaigu nors vienas kareivis palieka prie štandaro ir jojo nepaduoda priešui pulkas neišnyksta ir vėl esti suorganizuotas, tas-pat ir su kuopa.

Klausimas.

Kaip bus suvartojami 9c. Susiv. lėšoms, imami nuo kiekvieno nario kas mėnuo? *Jonas Dobinis.*

Atsakymas.

Tie pinigai bus suvartojami visokiems reikalams Susiv., išskiriant posmertinių išmokėjimų. Iškaščiai vedime naujos tvarkos Susiv. pasididins trissyk, kaip pirmaus. Iki šiam laikui nedateklūs dengdavo, imant iš posmertinių. Tiesos to nedaleidžia. Pagal Nat. Fraternal Congress Table, kiekvienas narys turi mokėti nemažiaus, kaip 9c. į mėn. užlaikymui Susiv., kitaip-gi organizacija gal atsidurti pavojui. Bet, jaigu pasirodytų, kad įvales pinigų atlieka, tai seimas gal paliuosuoti narius Susiv. vieną ar kitą mėnesį nuo mokėjimo tų 9c. Susiv. izde nuolatos turi būt keliolika tūkstančių dolerių tokių pinigų, kaipo rezerve, įvairiems išanksto nepramatomiams atsitikimams.

F. P. Bradchulis, L. L. B.

806 Straus (Atwood) Bldg., Chicago.

Nuo 20-tos kuopos pirmininko.

Gavau laišką nuo Susiv. Prezidento per Adomą Mičiulį. "Tėvynės" 51 No. apskelbtas viešai, nors neteisingai, kuopos sekretorius A. Mičiulis atsisakė nuo vietos 9 spalio bertaininiame susirinkime, mesdamas pusę dolerio ir knygas ant stalo. Tada rinkom kitą. Jis pats perstatė D. Eimaitį, kuris yra priešingas S.L.A., per tai nei vienas ant jo nesutiko, o kitam A. Mičiulis neduoda knygy. Kilo liarmas ir tame susirinkime nieks nemokėjo bertaininės mokesties, kad ir net trys Susivienijimo priešai, ant kedžių sulipe, rėkė (tie dalyvavo New Haven, Conn. konferencijoje); rėkė ir pats Mičiulis. Aš, matydamas, kad nėra jokios tvarkos, uždariau susirinkimą, o po uždarymo susirinkimo kai-kurie nariai klausė, kam mokėti bertaininę mokestį. Aš patariau, kad mokėtų Augustinui Kundrotai, nes tie rėksniai norėjo, kad nieks nemokėtų bertaininės mokesties; tada būtų parodę Centro Valdybai, kad visa kuopa nesutinka su seimo nutarimais ir nauja konstitucija; bet kitaip atsitiko. Man, kaipo pirmininkui, daugumas narių patarė, kad aš surinkčiau bertaininę mokestį, ką aš ir padariau. Po to, nuėjęs pas Mičiulį norėjau atimti kuopos knygas; bet jis nedavė, sakydamas, Juozui Šunckui atiduosiąs. Man nebuvo kas daryt. Aš meldžiau Centro Sekretoriaus, kad man išrašytų vardus kuopos narių.

Kada pamačiau iš organo, kad konstitucijos gavtos, tai parašiau p. S. Astramskui ir jis man prišuntė. Gavęs jas pats išdašinau arčiau gyvenantiems, o A. Mičiuliui net dvi daviau, o kitas padaviau duonos vežiotojui Antanui Tamašauckui išdalyt nariams.

Visi, kurie dar negavot ateikit į ateinantį susirinkimą, tai gausit. Reikalavimą gi Centro Pirmi-

ninko ir A. Mičiulio as atsisakau išpildyti ir reikalauju Centro Pirmininko, kad, jaigu A. Mičiulis nedarodys mano kaltės, apskelbtos per "Tėvynę", jis būt suspenduotas bėgyje 30 dienų vieton manęs. Kas link p. Damijonaičio laiško, ant kurio reikalauta parašų 10 narių, tai tą laišką Mičiulis perskaitė susirinkime ir ėmė šaukti, kad, jaigu pasirašysime, tai Damijonaičiui teks Susivienijimo namas ir visas turtas. Sako, "jisai mūs bijosi, ale tik nori prigauti mus"; ir įsikišo laišką į kišenių, sakydamas neduosiąs. Eimaitis pasakė, kad jie, visi buvusieji Conn konferencijoje, keliaus su demonstracija į Chicago, parodydami Damijonaičiui, kad juos nuskriaudė, tik nepasakė kada tai darys.

Union City ir Naugatuck, Conn. 20-tos S.L.A. kuopos metinis susirinkimas bus sekmadienyj, 15 d. sausio 1911 m., 7 val. vakare, Šv. Jurgio dr-stės sve-tainėje. Kviečiu visus narius ateiti ir užsimokėti duokles, taipgi ir norinčius prisirašyti prie S.L.A. Bus rinkimas naujos valdybos kuopai šiems metams. Bus išdalinta nauja konstitucija tiems, kurie dar jos negavo.

Franas Bekeris, 20 S.L.A. kp. pirm.

Red. pastaba. Iš apsiėjimo ponų Emaičių, Mičiulių ir jų brolijos 20-je kuopoje galima būtų pasi-juokti, jaigu nebūtų, dėlei jų nesusipratimo, liūdna. Net ir pusiau temąstančiam žmogui, regis, turėtų būti aišku, kad visos tokios baimės ir išsapnuoti pavojai tai absurdas. Tie žmonės ir jiems panašus netik ką neusupranta, bet ir nenori suprasti to, ko jie nesupranta.

Tos akys...

Regėjau sykį jos akis,
Tamsias ir juodas, kaip naktis
Ir neramias, lyg kad vilnis.

Mačiau aš daugelį akių,
Bet niekuomet tokių gilių...

Tik vieną sykį jas mačiau
Ir neišvysiu jų daugiau...

A. Simaitis.

MOKSLO TRUPINIAI.

ŽVILGIS Į EVOLIUCIJĄ.

Sakoma, kad, kas kame ką nori matyti, tas tame tą ir mato. Paprastai mūsų žvilgiui historišką horizontą persistato tik su savo augštomis ir apšviestomis vietomis. Kalnelių ir slėnių smulkmenos, nykimas ir puolimas aplenkia mūsų atydaž abelnoj perspek-tivoj. Todėl mes greitai įtikime pranašui, kada jo žodžiai sutinka su mūsų neganėtina nuorega ir nuomone. Bet gilesnis žvilgis historijon išblaško tas iliūzijas. Jau senovėj Heraklitas ištarė suvisu priešingą nuomonę. Sulyg jo, svietas žengia per priešingumus. Priešgimavimas yra gamtos įstatymas. Ir daugelis

rašėjų tvirtina, kad žmonijos progresas nesitiesia tiesios linijos taku, bet cikliškai atsikartoja bei svyruoja šian ir ten. Tą mintį galima paaiškinti sekančiais pavyzdžiais iš istorijos:

Senovės Egiptas per 2500 metų kilo ir spindėjo, o ant galo, praradęs visą savo augštą civilizaciją, tapo Romos provincija. Pažangos vėluką iškėlė nauja spēka — graikų genijus; galiausiai graikų spekuliativiškas genijus susijungė su romėnų praktišku. Graikorumėniškos kultūros besiplėtojimas tęsėsi apie 1000 metų. Potam užplūdo barbariškai germanai ir nukarpė Romos erelių sparnus. Svetas užsnūdo ant viso tūkstančio metų; progreso dvasia, kaip apokaliptiškas smakas, regis, buvo surakinta nelemto bedugnėj. Tačiau, praėjus paskirtam dienų skaitliui, apie 500 metų atgal, svietas pabudo, gal, kad išnaujo užsnūsti po kokių penkių šimtmečių. Žmonės išvysto civilizacijas, bet jie negali jų išgelbėti nuo puolimo.

Apžvelgiant tautų bujojimą, nykimą ir puolimą, lenda mintin klausimas: argi yra toks daigtas, kaip nuolatinis žmonijos progresas? Manoma, kad raudonparviai amerikiečiai, pirmtakavę europiečiams, buvo ainiai galingos ir civilizuotos rasos, kuri keletą šimtmečių pirmiau išbudavojo palocius, kurių griūvėsiai šian ir ten randami ir kurių stovis užtikrina, kad žmonės, budavojusieji tuos palocius ir gyvenusieji juose buvo augštai civilizuoti. Italai, kurių ainiai užkariavo daugybę tautų, per šimtmečius snūduriavo letargiskame miege ir buvo vien šešėliai savo garsių prabočių. Dabartinė civilizacija tai produktas tautų, gyvenusių ilgus laikus barbariškame stovy. Tautos kyla, pasiekia augštą besiplėtojimo laipsnį, puola, per šimtmečius gyvena pažeminime, vėl kyla ir vėl puola. Progresas, kaip bangų judėjimas — tikrai pakilimas ir puolimas. Tos pačios masos; juk tai tik atsikartojimas, švitavimas, o ne pirmyn žengimas.

Dirstelėję atydziau į tautų civilizacijas, patėmysime dar daugiau ypatybių. Viršijanti garbės Egipto ypatybė buvo tikybinė, Graikijos filozofiška, Romos politiška, šių laikų materijališka. Kiekviena tauta savame augštumo perijode parodo linkimą kokion vienon pusėn. Egiptėnų civilizacijoje religijinė persvara reiške susiaurinimą kitų proto veikmių. Graikai parodė stebėtiną genijų filosofijoje, tačiau jie palyginamai menkai nuveikė gamtos moksluose; jų spekuliativimai apie gamtą migloti, menki ir be vertės; jie nesirūpino savo spekuliativimus išbandyti eksperimentais (bandymais). Romėnų genijus pilnintėliai paniro politikoj. Nuojiega vienoj linkmėj ženklina ništengimą kitose. Šiandien tepliorius tepa paveikslus, dainius dainuoja, filosofas filosofuoja, teologas argumentuoja, politikierius projektuoja, bet svarbiausiu paakstinimu prie veikimo yra materijalizmo dvasia kaip dalyke kėlimo tautos, taip ir privatiškuose dalykuose.

Kiekvienas amžius, kiekviena tauta turi tulas ypatingas ydas, plačiai viešpataujančias. Sekančios gentkartės permoino moralų (doros) modelį — atvirą brutališką nuožmumą pakeičia švelnesnis apsiėjimas;

naujos nedorybių formos užvaduoja senąsias. O žmonių išganymas vis tebera ateity.

Evoliucija nėra nuolatinis progresas, bet tik viena faza gyvenimo aplinkbėgyje. Gyvenimas žengia besisukimais aplinkui — spirališkai.

Įvairiais būdais gamta mus mokina, kad ji nesiskubina prie savo galutinių rezultatų. (Netik ką ji nesiskubina prie jokių rezultatų, bet ji ir visai neina tiksliai ir nieko tiksliai neveda prie jų — jai negali būti nieko pageidaujamo, nieko atsiectino. Gamta tikrai veikia, veikia sau, savaimi ir jai nėra jokių geistinių ar negeistinių rezultatų, kurie galėtų sekti iš jos veikimo. Ji veikia, o tas veikimas padaro joje betikslišką permoinas arba išduoda rezultatus, irgi betiksliškus, — tai viskas. Vientik rodos žmogui, būk ji veda prie kokių galutinių rezultatų pirmyn. Red.) Laikas, paimtas apsiereiškimui by kokio rezultato, yra proporcionališkas to rezultato svarbumui. Mokslas mums sako, kad žemė per nesuskaitomus amžius skraidė erdmėje pavidale milžiniško žėrinčio gumulo. Daug milijonų metų prabėgo, pakol mūsų planeta tapo tinkama organiškam besivystimui, daug tūkstantmečių praslinko, pakol žmogus pasiekė tą išsivystymo laipsnį, nuo kurio mes ji dabar vadiname civilizuotu. Taigi progresas ir evoliucija yra tikri faktai, nežiūrint į tai, kad jie yra tik viena gyvenimo faza ir kad gyvenimo aplinkbėgyje kilimą seka nykimas ir suirimas.

Tuli evoliucionistai, apjakinti progreso ideja, mano, būk besivystimas ves žmoniją prie visiško prisiatakymo ir ji galiausiai atsidurs tokiame stovyje, kur bus visuotina laimė ir gerbūvis. Tai klaida, — kaip tik pakakinimas ir gerbūvis pasididina, tuoj pasididina ir mūsų vis augantieji reikalavimai. Nauji reikalai kyla po kiekvieno išradimo. Gyvenimo stovis, iš kurio galima būtų prašalinti visus rūpesčius ir kliūtis, yra vien svajonė.

Iš kitos pusės, visi evoliucionistai pripažįsta, kad viskas, kas prasidėjo, turi dingti. Pasaulinės sistemos kyla ir dingsta. Taigi mūsų saulinė sistema laiko bėgyj suirs. Taipgi tikrai žinome, kad susidarys kitos naujos sistemos. Erdmė yra prisagstyta miglotų taškų, kurie, pagal astronomų išaiškinimą, ir yra tos besidarandčios naujos saulinės sistemos. Gyvybė — tai nuolatinis judėjimas. Ji pražydi ir vysta, prasideda ir dingsta, vienok tuo tarpu, kaip gyvybės formos ateina ir praeina, pati gyvybė yra visada nauja, ir amžini įstatymai, kurie tveria visatos pamatą, pasilieka amžinai.

Pranas Gudas.

Iš Lietuvos.

Historija Lietuvos atgijimo. Prieš dvejus metus, vasarą, apsiėmiau parašyti istoriją Lietuvos atgijimo. Todėl labai gražiai prašyčiau visų pritariančių šiam mano darbui, padėti rinkti žinias apie tyrinėjamo laiko rašytojus ir veikėjus. Kad kartais gali būti

nežinoma, kas reikalinga istorijai, pažymiu:

Visokiose kalbose knygų, kur yra kokių nors žinių apie atgijimą, ar jo priežastis, ar rašytojus, gyvenusius nuo pradžios XIX ar ir iš XVIII šimtmečio, ar padėjimą lietuvių tuo laiku; laikraščius, užsienyje ėjusius, to laiko visokius dokumentus, laiškus, nuo tada užsilikusius ir visokias žinias apie rašytojus ir veikėjus ir apie visa, kas kokiuo-nors būdu prie Lietuvos atgijimo yra prisidėję. Reikalingiausi yra visi laikraščiai, užsienyje ėjusieji. Jų dalį turiu pasiskolinęs, bet trūksta. Tų laikraščių pilnus kompletus vargu kas gali turėti, bet po kelis numerius ar kelių metų vieno ar kito laikraščio komplėtai gali dar atsirasti kai-kur. Po kelis numerius išmėtyti arba ir vienu ar kitų metų kompletai didelės naudos juos turinčiam nedaro. O surinkti iš visur į vieną krūvą sudarytų jie kompletus visų laikraščių, užsienyje ėjusių. Reikalingi būtų ir kalendoriai ar knygelės, kur ypač laiko dvasia išsireiškia, pradedant nuo Ivinskio kalendorių, Aušros kalendorių ir vėlesniųjų užsienyje ėjusių. Dėlto visų pritariančių šiam mano darbui mylimų draugų ir gerbiamų tautiečių labai gražiai prašyčiau siųsti, kiek kas turi ir gali, mažai ar daug. Ir mažiausias daigtas gali būti labai svarbus tyrinėjimuose. Laikraščiai yra reikalingi:

1) Lietuviškos gazetos Amerikoje 1879 m. 2) Unija, lietuviškas nedėlinis laikraštis Amerikoje 1885 m. 3) Lietuviškas Balsas Amerikoje 1885—1889. 4) Kiti Amerikoje vėliau ėję laikraščiai. 5) Aušra 1883—1886. 6) Garsas 1887 (tik 7 num.). 7) Šviesa 1887—1888. 8) Varpas 1889—1905. 9) Ūkininkas 1890—1904. 10) Apžvalga 1890—1896. 11) Apšvieta 1892. 12) Tėvynės Sargas 1896—1904. 13) Lietuvos Darbininkas 1896, liet. ir lenk. 14) Aidas Lietuvos darbininkų gyvenimo 1897. 15) Darbininkų Balsas Londone 1901. 16) Naujienos 1901—1903. 17) Kryžius 1903—1904. 18) Žinyčia Dirva-Žinynas 1900. 19) Prūsų lietuvių lietuviški laikraščiai, gotiškomis raidėmis spausti.

Visų tų, kurie maloniai man teiksis siųsti, prašau dėti šį adresą. Peterburg V. O. 1 L 52 I. Totoraitis.

Tikiuosi, kad mylimi draugai ir gerbiami tautiečiai teiksis mane šelpiti, kuo kas gali; visiems, kurie ką nors maloniai atsiųs, išreiškiu kuoilgiausią padėką ir lieku su augšta pagarba. Dr. J. Totoraitis.

Panevėžys. Gerbiamasis mūsų klebonas Juozas Stakauskas iš sakyklos apskelbė, kad šįmet nebekalėdosias taip, kaip seniaus kalėdodavo — su visais bažnyčios tarnais ir vežimais. Paaiškino, kad tą metinį mokesnį, kaip algą bažnyčios tarnams, parapijiečiai privalo patys surinkti ir atvežti. Kunigas lankysias parapiją vienas su savo vežėju ir užsiimsias vienais tikėjimo dalykais. Jokių rinkliavų tuo laiku nebūsią. Šitokia nauja kalėdojimo tvarka, anot gerb. klebono, būtina reikią pakeisti senoji. Gal ji ir būtų geresnė. Bent ji yra jau vienur-kitur mėginama: Tauragėje, sakysime.

Šįmet sisilaukėme dviejų naujų vikarų: kun. Daugio ir kun. Cirankevičiaus. Antrasis — lenkas. Iš pirmųjų žingsnių matosi, jog jis daugiau lenkams patiks, neg lietuviams. Ž. Dulkė.

(Iš "Vilties".)

Lietuviai Amerikoje.

Brooklyn, N. Y.

Šįmet vietiniai lietuviai suskato smarkiau darbuotis lietuviystės dirvoj, negu kokiais kitais metais. "Liaudies Mokykla" uoliai rengia paskaitas įvairiose moksliskose temose.

21 d. gruodžio p. A. Lalis laikė 6-tą iš eilės paskaitą šiame sezono temoje "Senosios ir naujosios gadynių pasaulio stebūklai".

Paskaita buvo rūpestingai apdirbta ir dailiai perskaityta. Po paskaitai rodyta stereoptiški paveikslai, iliustruojanti paskaitos tekstą.

Užbaigiant vakarą, p. A. T. Račiūnas rodė krumuosius paveikslus.

Klaustytojų buvo nedaug.

* * *

Garsusis "Progreso Ratelis", kuris pirmutinis tarp Brooklyno lietuvių pramynė paskaitoms taką, žada po Kalėdų vėl imtis paskaitų. Kiek man žinoma, pirmutinė paskaita bene bus apie padėjimą lietuvių tautos XVI metšimtyje, apie jos raštus, rašėjus ir kilimą.

* * *

Gruodžio 22 d. "Aušros" 2-ra kuopa turėjo savo metinį susirinkimą. Kalbėtasi apie dr-jos reikalus.

Šįmet, kaip pasirodo, į "Aušrą" atsikreipė daugiau mokslaeivių, prašančių pašelpos, negu ji gali duoti. Mūsų visuomenė kaip tai šaltai žiūri į besimokinančios neturtingos jaunuomenės šelpimą, o juk mokslaeivių šelpimas tai iš visų prakilniausias darbas tautos kultūrai. Gaila, kad visuomenė to nejaučia. Mūsų kuopa irgi mažai ką teveikia.

Žemaičių Antanas.

Taunton, Mass.

Darbai eina nekaip; iš kitur pribuvus, sunku darbas gauti, nes ir iš vietinių randasi pusėtinai be darbo.

Lietuvių čia nemenkas būrelis; yra pašelpinė Šv. Kaz. dr-stė—106 kp. S.L.A. Draugystė jau penkeri metai egzistuoja, bet nieko gero neveikė ir pono Tamošiaus smuklėje atliekama visi draugystės reikalai.

Girtuoklystė bujoja. Iš laikraščių ateina tik pora numerių "Keleivio" ir "Tėvynės". Apšvieta abelnai netarpsta.

Senas Grinorius.

Haverhill, Mass.

Lietuvių gyventojų skaitlius tik po biskį auga, bet laisvosios organizacijos viena po kitai dygsta ir plėtojasi. Pirmutinę vietą užima S.L.A. kp. ir L.S. S. kp. Visos draugystės, tarsi lenktyniuodamos viena su kita, rengia prakalbas ir diskusijas ir lavinimosi vakarus. Šv. Kazimiero Kareivių dr-stė, nors yra

seniausia ir turtingiausia kaip kasa, taip ir nariais, jokių viešų susirinkimų iki paskutiniam laikui nerengdavo, atpenč, dar juos ignoruodavo, bet dabar jau ji atidarė sekmadieniais savo svetainę ir visiems už dyką skaito Lietuvos istoriją ir geografiją.

Lietuvių Ūkėsų Gedimino Kliūbas parengė Žalgirio apvaikščiojimą, kuris įvyko 11 d. rugsėjo.

11 d. gruodžio atsibuvo prakalbos, surengtos 144 kp. S.L.A. Kalbėjo A. Antonov'as. Kalbos tema—Kultūros ir tautos klausimas. Kalbėtojas aiškiai nupiešė kultūros vertingumą.

P. Antonov'ienė paskambino ant piano ir deklamavo eilės "Kalinys".

Antru kartu kalbėjo vėl A. Antonov'as apie šiandieninį surėdymą. Ragino visus spiestis į krūvą.

Žmonių prisirinko pilna svėtainė. Visiems kalbėtojo kalba patiko. Po prakalbų pardavinėta laisvamaniškos knygos; daugiausia pirkto knygutę "Ar yra Dievas?"

F. S. Žuravlis.

New Haven, Conn.

Gruodžio mėn. socialistas J. T. Kazlauckas paršikvietė iš Waterbury'o p. Riktoraitį, S. L. R. K. A. prezidentą, kad sutverti čia kuopą. Ponas Riktoraitis pribuvo ir turėjo šiokią-tokią prakalbą, aiškino S.L.R.K.A. mierius ir ragino sudaryti kuopą, kurią ir sudarė iš keleto narių. Kad ir daug šaukta ir melsta žmonės rašyti prie kuopos, bet tie nelabai skubinosi, gal dėlto, kad socialistas katalikišką kuopą tvėrė.

Turbūt, p. J. T. Kazlauckas pamatė, kad S.L.A. daugiau negalės reketą kelti, tai dabar pristojė prie Rymiškojo Susivienijimo ir, girdėtis, sako, kad S. L. R.K.A. dar yra proga "milžinu" tapti.

J. F. Juozunas.

Iš Suvienytų Valstijų.

Ar nubaus Cukraus trustą?

Arti trijų metų atgal Cukraus trustas paskolino Pensylvanijos Cukraus kompanijai \$1,250,000, tokiu būdu įgydamas kontrolę ant Cukraus kompanijos ir atimdamas jai progą varyti kompeticiją su Cukraus trustu. Paskui tasai trustas uždarė skolingą jam Cukraus kompaniją. Tokia Cukraus trusto politika buvo kriminališkas prasikaltimas priešais Sherman'o Anti-Trust Įstatymą, kuris uždraudžia trustams tvirti monopolijas ir stelbti kompeticiją kitų kompanijų.

Trustas griebiasi dviejų kelių išsisukti nuo baudsmės: 1) sako, kad jis, skolindamas Cukraus kompanijai, mintyje neturėjęs jokios kompeticijos užgniauzimo ir savo sątikiuose su cukraus kompanija vadavęsis tiktai abelnais biznio principais, ir 2) kad jo negali bausti dabar, girdi, jau trys metai praėjo nuo pirmo apkaltinimo, o tuo laiku kaltės nedarodyta, taigi pagal įstatymus jis esąs liuosas nuo baudsmės. Tačiau Augščiausiasai Teismas mano, kad šiame atsitikime trustas yra kaltinamas suokalbyje suardyti kom-

paniją, o suokalbis tęsiasi lygtol, lygkol kriminališki aktai yra tebepldomi.

376 užmušta New York'o gatvėse 1910 m.

Praeitais metais New York'o gatvėse užmušta 376 ir sužeista 930 ypatų automobiliais, karais, elevatoriais ir ratais; prie to skaitliaus prirokuojama ir tuos, kurie mirtį sutiko, bevažiuodami minėtais būdais. 114 žuvo per gatvekarius ir elevatorius, 104—per automobilius ir 158—per arklių traukiamus ratus.

Priežastis to, kad tiek žuvo dėl arklinių vežimų, matoma neatsargume ir girtuokliavime vežėjų. Automobilių vežėjai yra baudžiami \$25,00 už nužiūrėtą pasigėrimą, bet arklinių vežimų vežėjams nėra jokios baudsmės už girtybę. Manoma ir juos už tai bausti.

Daugiausia vežimais užmušta vaikų, ir tik 40% iš jų žuvo iš savo pačių kalčios.

135,000 New York'o ligonbučiuose.

Sulyg paskutinei 1910 m. ligonbučių atskaitai, New York'o ligonbučiuose nuolatai yra 135,000 ligonių. Vaikams yra 132 ligonb. ir suaugusiems 147. New York'e kas metai miršta apie 27,000 nuo ligų, kurias galima būtų išgydyti.

New York'as didžiausias žydų centras.

Iš visų viešpatysčių daugiausia žydų gyvena Rusijoje—5,110,548; iš to skaičiaus 254,712 yra Varšavoj ir 138,935 Odesoj. Po Rusijai daugiausia žydų randasi Austro-Vengrijoje—2,076,277.

Keturiose Europos sostapilėse žydų yra skaitoma: Budapešte 186,047, Viennoj 146,926, Londone 144,3000 ir Berlyne 80,000.

Didžiausias, vienok, žydų skaitlius gyvena New York'e—1,062,000.

Pagal kontinentus (dalis svieta) žydų yra: 8,942, 266 Europoj, 1,895,400 Amerikoje, 522,635 Azijoje, 341,866 Afrikoje ir 17,106 Okeanijoje. Sausio 1 d. 1910 visame pasaulyje buvo 11,894,783 žydų.

Nepaprasta Kalėdų dovana.

Montgomery, Ala.—Gubernatorius Comer prieš Kalėdas paleido ant valios 100 kalinių. 20 iš jų buvo pasodinti kalėjiman visam gyvenimui už žmogžudystes ir padegimus.

300,000 kūdikių miršta dėl netikusio maisto.

Washington.—Praėjusiais metais, iš priežasties netikumo maisto, mirė 300,000 kūdikių, nesulaukusių nei pusantrų metų. Taip parodo atskaita. Dr. J. H. Mason Knox sako, kad dėl netikusio maitinimo dusyk daugiau miršta kūdikių, kaip nuo džiovos, bei trečia dalis visų, mirstančių nuo užsikrečiamų lygų. Kaip būdą sumažinimui tokių mirčių, jis rodija motynoms penėti krūtimis savo kūdikius, o to negalint, penėti juos sutinkamai su gydytojų patarimais.

Multiplex telefonas.

Majoras signalinio kariumenės skyriaus Squier

išrado naują telefono sistemą "Multiplex", kuri yra tuom geresnė, kad viena viela tuo pačiu laiku galima bus kalbėtis 10 ypatų. Dabartiniuose telefonuose reikia dviejų vielų, kalbantis dviem ypatom.

Moterys policistės.

Milwaukee, Wis.—Socijalistų valdžia, norėdama, kad darbininkės moterys geriau būtų apsaugotos, užlaikys moteris policistes. P Edna Finch, sesuo (nurse), jau išdavė konkursinį egzameną ir bus paskirta žiūrėti, kad dirbtuvėse būtų užlaikomos sanitariškos išlygos.

Iš kitur.

Valstybės duma.

Priimta, kad mokytojų vaikai dešimts metų būtų dovanai mokiami valdiškose vidurinėse (gimnazijose ir kt.) mokyklose ir kad mokiniai, pabaigę pradinę mokyklą, liuosai galėtų įstoti į vidurines mokyklas.

Gana didelius ginčus sukėlė klausimas apie suteikimą vietinėms savyvaldoms teisės įvesti pas save *priverstiną visuotiną mokymą*. Dešinieji, žinomas daigtas, priešinosi tam sumanymui ir sakė, kad tai bus varžymas valstiečių žmonių laisvės ir t.t. (kokie geradariai!). Visi gi valstiečiai (ir dešinieji) sakė, kad priverstinas mokymas tai ne esąs varžymas. A. Bulota pasakė, kad, jaigu valdžia gali valstiečius versti mokėti mokesčius, atiduoti savo vaikus kariumenėn ir t.t., tai galima jiems duoti teisę ir įvesti pas save priverstiną visuotiną mokymą. — Dūma — dešiniųjų šį kartą nepaklausė.

Nereikia valstiečiams advokatų-moterų.

Dūmai paduota įnešimas daleisti moteris praktikuoti advokatystę. Dūmos inteligentija pritarė įnešimui, bet valstiečiai tiek balsų prieš tai padavė, kad įnešimas buvo atmestas.

Rusijoje dabar yra daugiau 2,000 moterų, užbaigusių advokatystės kursą, moterų inžinierių 100 ir moterų daktarų keli tūkstančiai. Moterys inžinieriai pildo įvairias priedermes prie gelžkelių ir dirbtuvėse ir yra giriamos už gerą atlikimą darbo.

Didelis žemės drebėjimas.

Taškentas, sausio 4.—Žemės drebėjimas mieste Viernyj išgriovė daugumą mūrinių namų ir užmušė daugelį žmonių. Tuo tarpu iš-po griovėsių išimta tikrai 40. Apart Viernyj, apgriautas miestas Kopal ir keletas mažesnių miestelių.

Portugalijoje neramu.

Portugalijos monarchistai skundžiasi, kad, įvykus respublikai, piliečių turtas ir gyvastis yra kur kas didesniame pavojuje, negu monarchijos laikuose. Nei kariumenė, nei laivynas, nei liaudis neguodoja naujų įstatymų.

Susekta, kad ex-karalius Manuelis veda plačią korespondenciją su monarchistais. Trys laivai, kurie

parodė prielankumą monarchijai, išsiųsti iš Lissabonos uosto. Kasdieną areštuojama po keletą monarchistų. Vėlgi, dabartinė respublika turi nemenką naujo rėdymo priešą ypatoje kraštutinių revoliucionierių, kuriems Portugalijos respublika esanti per daug autokratiška ar buržujiška.

Portugalijos pasiuntinys Washingtono sako, būk joks pavojus respublikai negresia ir būk buvę tikrai pavienių ypatų neužsiganėdinimai, ką Amerikos ir Anglijos laikraščiai išpūtę į revoliuciją sugražinimui sosto Manueliui. Tai vienas pasiuntinys taip sako; o kitas Viscount de Alte keletas dienų atgal skundėsi jau senai nesulaukiąs algos; jis pats piktinosi iš respublikos ir parodė neužsiganėdinimą, kad, respublikai įsikūrus, jis neteko titulo ir kad dabartinė Portugalijos valdžia esanti toki nerangi, kad net neduodanti jam žinių apie dalykų bėgį naujoje respublikoje.

Paskutinės žinios iš Madrido praneša, kad Portugalijos kariumenė yra prirengta veikti prie pirmo valdžios pamojimo, atsitikus kokiam politiškam maištui.

Mexico revoliucionieriams sekasi.

Mušyje, kuris tęsėsi 4 dienas tarp revoliucionierių ir valdiškos kariumenės ties Casa Colorado, revoliucionieriai laimėjo puikią pergalę, sunaikindami suvirš 600 kareivių, užgrobdami nemažai amunicijos ir priversdami generalą Luque užleisti jiems gerą poziciją.

Valdžia nesigaili šukilėlių ir nutvėrus sušaudė juos. Taip, sausio 4 d. 18 revoliucionierių tapo sušaudyta.

L. N. Tolstoj.

Kaip velniukas užsidirbo duonos riekę.

[Pasaka].

Bėdinas kaimietis anksti rytą išėjo arti ir pasiėmė iš namų pusryčiams duonos riekę. Pakinkęs arkli, jis padėjo duonos riekę po krūmynu, apdengė ją savo švarku ir pradėjo arti. Prisiartinus pusryčio laikui, arklys jau buvo nuilsęs ir patšai kaimietis užsinorėjo valgyti. Įsmeigė jis savo žagrę, iškinkė arkli ir paleido jį į žolę pasiganyti, o pats gi traukė pas tą krūmyną pusryčiauti. Jis pakėlė savo švarką, bet duonos riekės jau neberado. Žiūrėjo, jieškojo, pavartė švarką, papurtė jį, bet duonos kaip nėra, taip nėra.

"Keistas dalykas", mąstė jis. "Nei vieno aš čia nemačiau, bet duoną visgi kas toks nusinešė."

Tatai buvo padaręs velniukas. Pakol kaimietis arė, jis pavogė duonos riekę, ir atsisėdo kiton pusėn krūmyno, kad pasiklausyti, kaip kaimietis keiks ir galų gale pavadins jį, velnią, pas save.

Bet kaimietis neilgai tesirūpino.

"Tegu gi, tegu," tarė jis, "badu tačiaus nenu-

mirsiu! Gal būt, kad tas duonos šmotelis tam, kuris jį pasiėmė, buvo labai reikalingas. Tegu valgo sveikas!”

Kaimietis priėjo prie šulinio, atsigėrė, atsiduso, atsivedė arklį, pasikinkė jį į žagrę ir vėl pradėjo arti.

Bet velniukui tatai nepatiko, kad jis neprivertė kaimiečio nuodėmiuoti ir jis nuėjo papasakoti apie tai didžiamjam velniui. Nuvykęs pas didįjį velnią, jis apipasakojo jam, kaip jis paėmė iš kaimiečio duonos riekę, bet kaimietis visgi nekeikęs, tiktai pasakęs: “Tegu valgo sveikas!” Didysai velnias, girdėdamas tai, užpyko.

“Jaigu kaimietis,” tarė jis, “šitam atsitikime apveikė tave, tai tu pats kaltas už tai esi: nemokėjai gerai. Jaigu kaimiečiai,” tęsė jis, “ir jų moterys pradės taip pat daryti, tai koks gi bus mūsų gyvenimas! Šito dalyko taip palikti negalima! Eik atgal pas kaimietį ir užsidirbk tą duonos riekę. Jaigu į tris metus tu kaimiečio neapgalėsi, tai aš tave išmaudysiu šventintame vandenyje!”

Velniukas nubėgo atgal ant žemės ir pradėjo mąstyti, ką čia dabar padarius. Mąstė, mąstė, ir galų gale sumąstė. Pasivertė jis į žmogų ir pristojė pas vargšą kaimietį už berną. Vieną sausą vasarą jis pamokė kaimietį, kad sėtų javus liekne. Kaimietis paklausė savo berno patarimo ir pasėjo liekne. Kitiems kaimiečiams saulė išdegino visus javus, bet vargšo kaimiečio javai išaugo dideli, brandūs ir varpuoti. Kitą vasarą bernas primokė kaimietį sėti javus kalninguose vietose. Vasara pasitaikė lietinga. Kitų žmonių javai sukrito ir supuvo, bet vargšo kaimiečio javai ant kalnelių išaugo labai gražūs. Kaimietis nežinojo, ką ir bedaryti su jais.

Tuomet bernas primokė šeimyninką, tegu javus sumala ir padaro degtinės. Kaimietis privirino degtinės, pradėjo pats gerti ir kitiems duoti. Velniukas nuėjo pas didįjį velnią ir pradėjo girties, kad užsidirbęs duonos riekę. Didysai velnias ėjo pats pasižiūrėti.

Ateina pas kaimietį ir mato: tasai susikvietęs turtingesniusius kaimynus ir vaišina juos degtine. Degtinę dalina pati šeimyninkė. Bet, tik ką pradėjo degtinę nešioti, ji užkliuvo už stalo ir apvertė stiklą. Kaimietis supyko ir pradėjo pačią barti:

“Ak tu, velnio bičiule! Ar gi tai pamazgos, kad tu, ištyžėle, laistai ant žemės?”

Velniukas kumštelėjo didžiamjam velniui.

“Matai gi,” tarė jis, “kaip dabar jis gailisi duonos riekės.”

Kaimietis, gerai išbaręs savo pačią, patsai pradėjo dalinti degtinę. Čia, grįždamas iš darbo, nekviestas, užėjo kitas vargšas kaimietis. Pasakęs labą dieną, atsisėdo ir žiūri, kaip kiti geria degtinę. Norėjo ir jis nuvaryti nuovargį su degtinės gurkšniu. Sėdėjo, sėdėjo, rijo seiles, bet šeimyninkas jam stiklelio nedavė, tiktai po nosia sumurmėjo: “Kas čia visiems gali prirūpinti degtinės!”

Didžiamjam velniui patiko ir šis pasielgimas. Bet

velniukas gyrėsi: “Palauk, tai dar niekis.”

Turtingieji kaimiečiai išgėrė savo stiklus, taipgi ir šeimyninkas išgėrė savo. Po to jie pradėjo vienas kitą glamonėti, vienas kitą girti— berte bėrė švelnius žodžius. Didysai velnias pasiklausė valandėlę ir šį kartą pagyrė velniuką.

“Jaigu jie iš šito gėrimo ir toliau taip vienas kitą glamonės, girs ir prigaudinės, tai tikrai jie pakliūs į mūsų rankas.”

—“Palauk, pamatysi, kas bus toliau,” tarė velniukas. “Tegu jie išgeria dar po kitą stiklą. Dabar jie, kaip lapės, vienas prieš kitą vizgina uodegas, nori vienas kitą prigauti, bet pamatysi, kad neilgtrukus jie pavirs į draskančius vilkus.”

Kaimiečiai išgėrė po kitą stiklą, jų kalbos tapo garsesnės ir bjauresnės. Vietoje švelnių žodžių jie pradėjo vienas kitą kolyti, susipyko, susipešė ir su nagais apsidraskė veidus. Tarp jų įsimaišė ir pats šeimyninkas. Ir jį primušė.

Didysai velnias žiūrėjo į tai su džiaugsmu. “Tai puiku,” tarė jis. Bet velniukas pridūrė: “Palauk, tai dar vis niekis! Tegu jie išgers po trečią. Dabar jie įsiutę, kaip vilkai, bet, pamatysi, kuomet jie išgers dar po trečią stiklą, tai pavirs į kiaules.”

Kaimiečiai išgėrė po trečią. Ir visi neteko sąmonės. Murma ir rėkauja, patys nežinodami ką, ir visi kartu. Kyla ir eina namo, tai po vieną, tai po du ir net po tris susikabinę—ir visi pasiliko ant gatvės begulį. Šeimyninkas irgi, išėjęs svečių palydėti, įpuolė kniūpsčias į balą, visas išsipurvino, guli, kaip meitėlis ir kriuksi.

Tatai didžiamjam velniui dar labiau patiko.

“Na,” tarė jis, “tu išradai geriausį gėrimą ir užsidirbai duonos riekę. Bet pasakyk gi man, kokiū būdu tu padarei šitą gėrimą? Kitaip ir nebus, jog tu pirm visko pridėjai prie jo lapės kraujo: nuo to kaimietis pasidarė vylus, kaip lapė. Paskui tu pridėjai prie jo vilko kraujo: nuo to kaimietis pasidarė, kaip vilkas. Galų gale tu pridėjai prie jo kiaulės kraujo: nuo to jis pasidarė, kaip kiaulė.”

“Ne,” atsakė velniukas, “to tai nedariau. Nepadariau aš kaimiečiui nieko kito, kaip tiktai išauginau jam daugiau javų, negu buvo reikalinga. Žvėries kraują visuomet pas jį rasime, bet tas kraujas neveikia, kuomet pas kaimietį tėra javų sulyg jo reikalavimu. Kuomet jis buvo neturtingas, jis net pastarosios duonos riekės nesigailėjo, bet, užaugus daugiau javų, jis pradėjo mąstyti, kaip čia pasilinksminus save. Tuomet gi aš ir pamokiau jį, kaip reikia pasilinksinti—pamokiau gerti degtinę. Ir kuomet jis iš Dievo dovanos pasilinksminimui pradėjo daryti degtinę, tai tuomet jame atgijo lapės, vilko ir kiaulės kraujas. Dabar, pakol jis gers, jis bus lygus žvėriui.” Didysai velnias pagyrė už tai velniuką ir paskyrė jį savo padėjėju.

Vertė *Menkutis.*

Susirinkimai S.L.A. kuopų.

Philadelphia, Pa 10 kp. susirinkimas bus 11 d. sausio (Jan.) 1911 m., 8 val. vakare, Kliūbo svetainėj, 943 S. 2-nd st. Meldžiu visus narius pribūti ir užsimokėti savo mokesčius.

Sekr. S. Mankus.

Kensington, Ill. 139 kp. laikys savo susirinkimą 11 d. sausio, 7 val. vakare, F. Shedvilo salėj, po nr. 341 Kensington Ave.

Susirinkimas mėtinis. Malonės visi užsimokėti savo prigu-
linčius mokesčius.

Sek. A. A. Narbutas.

New Haven, Conn. 141 kp. SLA. atsibus susirinkimas papras-
toj L. Kliūbo svetainėj, Grand ave., 8 val. vakare, 12 dieną Sausio
(Jan.) 1911 m. Malonėkite visi nariai susirinkti, nes bus daug rei-
kalų apsvartymui.

Sekr. J. Butkus.

Mahanoy City, Pa. 31 kp. laikys susirinkimą 18 d. Sausio (Ja-
nuary), 7 val. vakare, salėj Lietuviškos mokslo salės. Meldžiu visų
narių susirinkti, nes bus rinkimas kuopos viršininkų, o taipgi bus
išdalintos naujos konstitucijos.

Sekr. P. Kubertavičius.

Providence, R. I. 118 kp. DLKG. draugystė turės susirinkimą
kas mėnuo trečią Ketvergą po 1. 6 val. vakare, salėj 36 Chalk-
ston ave. Pirmas susirinkimas bus 19 Sausio 1911 m. Meldžiu vi-
sų susirinkti ir užsimokėti už 1910 m., o vėliaus bus įvesta nauja
tvarka. Atsineškit Centrališkų numerius, kurie dar nepridavet.

Sekr. P. Senkevičius.

Brooklyn, N. Y. 38 kp. SLA. susirinkimas atsibus Nedėlioį, 15
d. Sausio 1911 m., 2 val. po pietų, svetainėj po num. 101—103
Grand st. Meldžiu visus narius pribūti ir užsimokėti prigu-
linčius mokesčius, taipgi bus dalinamos naujos konstitucijos, taigi yra la-
bai svarbu kiekvienam nariui žinoti įstatymus SLA. Atsiveskite
naujų narių prisirašyti. Podraug primenu, kad už daktarą 38 kp.
SLA. išrinktas Dr. Anton Zajaczkowski, gyvenantis po No 210 So.
2-nd st., Brooklyn.

Sekr. A. Lesniauskas.

Thorp, Pa. 76 kp. SLA. laikys susirinkimą 15 d. Sausio 1911,
svetainėj L. Paulauskio, 2 val. po pietų, kur yra užprašomi visi
nariai pribūti, nes bus daug naujų reikalų, kaslink naujų provų
SLA. priėmimo ir nauji norinti prisirašyti yra užprašomi ateiti.
Taipgi TMD. 35 kp. susirinkimas bus 5 val. vakare.

Sekr. W. Stulpinas.

Athol, Mass. 117 kp. SLA. atsibus bertaininis susirinkimas 15
Sausio 1911 m., prasidės kaip 2 val. po pietų, Lietuviškoje salėje
ant Oak gat. Meldžiu pribūti visus ant šio susirinkimo, nes turė-
sim daug svarbių reikalų apsvartymui. Atsiveskite ir naujų narių.

Sekr. J. D. Taunis.

Paterson, N. J. SLA. 101 kp. bus laikomas metinis susirinki-
mas, svetainėj 182 River st., 12 d. Sausio 1911 m., 7:30 val. vakare.
Susirinkite visi, nes dabar jau prasidės nauja tvarka, taigi bus ir
kuopose daug reikalų.

Sekr. J. Zdanis.

Gardner, Mass. 156 kp. SLA. susirinkimas atsibus 8 d. Sausio
(nedėlioį) 1911 m., 2 val. po pietų, Ryne svetainėj.

Sekr. J. Urbonas.

Wilmerding, Pa. 42 kp. atsibus susirinkimas 15 d. sausio, 2
val. po pietų, L. S. Dr. svetainėje. Todėl malonėkite visi nariai
pribūti ir užsimokėti bertaininę mokesčių, nes ir taip yra svarbių rei-
kalų apsvartymui. Todėl meldžiu, kad visi pribūtumėt minėtoje
dienoje.

Sekr. J. Baliūnas.

Cleveland, Ohio. 14 kp. laikysime susirinkimą 16 sausio, pa-
nedėjį, 7:30 val. vakare, svetainėje p. J. Popovič. 2539 St. Chair
Ave. Meldžiu kiekvieną narį atsilankyti. Bus apkalbama nau-
dingi reikalai ir kas link naujos konstitucijos pagerinimo ateinan-
čiame seime. Kurie neužsimokėję, nevilkinokit mokesčių, rūpinkitės
kiekvienas neapleisti mūs Organizaciją.

Sekr. A. Šimkūnas.

St. Clair, Pa. 189 kp. bus laikomas susirinkimas 15 d. sausio,
3 val. po pietų, p. P. Misono salėje. Visi nariai malonės visi pribū-
ti.

Sekr. P. Zuikis.

Seltzer City, Pa. 132 kp. bus laikytas susirinkimas 15 d. sau-
sio, 2 val. po pietų, p. Juozo Čepo salėje.

Meldžiu visų draugų ateiti, prigu-
linčių mokesčių užsimokėti ir
kitus dalykus drauge atlikti.

Sekr. J. Rumbavičius.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo brolio Antano Gelvazausko, iš kaimo Pavižo-
nių, Čedasų vol., dabar gyvenančio Baltimoe, Md. Vaziuojant į
Ameriką pamečiau jo antrašą. Jisai ar žinantis jį, teiksis duoti
žinią: Juozas Galvanauskas, 235 Oak st., Lawrence, Mass.

Čionai Amerikoje, Camden, N. J. yra miręs Pranas Gentvai-
nis, narys S.L.A. 108 kuopos iš Wilmington, Del. Jisai būk paei-
nęs iš Kauno gub., Telšių pav., Navardėnų sod., Varnių parap. ir
valsčiaus ir būk ten yra jo dukterė, kurios vardo nežinome. Todėl
šiuomi meldžiame atsišaukt reikale posmertinės į S.L.A. sekančiu
antrašu:

Jonas Žemantauskas.

52

Centro-Sekr. S L.A.

307 W. 30-th St., New York City.

Teatras ir Balius!

Rengia "L. J. Ratelis", mūs chicagiečiams gerai žinomas, ku-
ris atlieka geriausiai ir teisingiausiai savo darbą. Todėl ir šian-
dien, 29 d. sausio šių metų, surengė 4-rių veiksmų dramą "Valka-
tą", viena iš geriausių angliškių dramų, verstą p. J. Z., kurią loš
gambiausi artistai L. J. Ratelio, todėl bus galima pamatyti šį-tą iš ne-
tolimos praeities. Tikimės, kad atsilankiusi publika bus užganė-
dinta. Po teatrui bus balius ir skrajojanti krasa; daugiausiai gavęs
atviručių, gaus dovaną.

Tas pats "L. J. Ratelis" perstatys 19 vasario "Živilę", School
Hall svetainėje, 48 ir Honore st.

Tikietų kainos—nuo 25 c. ir augščiau.

3)

Kviečia KOMITETAS.

Ir vėl naujiena Chicagoj!

Sus. Liet. Am. 122 kp. surengė TEATRĄ ir BALIŲ. Atsi-
bus nedėlioį, 15 d. sausio (Jan.) 1911 m., 6:30 val. vakare, Colum-
bijos svetainėje, 48 ir Paulina gatv., Town of Lake.

Loš "Liet. Jaun. Ratelio" artistai "MAGELIONA", 4-rių
veikmių melodramą.

Todėl gerbiamos ir gerbiamieji! nepamirškite atsilankyti į
viršminėtą vakarą. Busite užganėdinti. Po teatrui dainuos cho-
ras "L. J. Ratelio" tautiškas dainas. Po dainų lietuviški šokiai iki
vėlumai nakties prie puikios muzikos profesoriaus Vrubliausko.

Įžanga 25 c. ir augščiau. Kviečia visus KOMITETAS. (2

Balius!

New Britain, Conn. Draugyste Šv. Andriejaus parengė dide-
lį balių, kuris atsibus 14 d. sausio 1911 m., Hannas Armory sve-
tainėj, prie East Main gatvių.

Visus lietuvius ir lietuvaiteis, vietinius ir aplinkinius, kviečia-
me ant viršminėto balius atsilankyti.

Prasidės 7:30 val. vakare ir trauksis iki vėlybai nakties.

Įžanga vyrams 25 c., moterims, merginoms ir pavieniems vai-
kinams 10 c.

KOMITETAS.

Lietuviška šokių mokykla.

Jonuk, o kur tu taip greitai ir gerai galėjai išmokti šokti, kad tu pirmiau
nemokėjai šokti, budavo stovi kerčioj, sarmatijais eiti ant salės. No ar tu
dar lig šiol Onytė nežinojei, kad Prof. Frank L. J. išmokina kiekvieną jauną
ar seną, kas tik atsilanko, su trumpu laiku išmokina. Ten mokina visokius
šokius. Čia mokinsis neturėsi sarmatos eiti ant publiškos salės šokti. Aš
užtikrinu išmokinti kaip kas norite. Mokinu Utarninke, Seredoj ir Ketver-
ge vakarais. Atdara nuo 7:30 iki 10:30. Norėdami mokintis meldžiu atsi-
lankyti minėtais vakarais į salę po num. 3119 So. Morgan St., arti 31-mos St.
Chicago, Ill.

Prof. Frank. L. J.

3

Visiems naudinga!

Kišeninis Atlasas viso pasaulio arba žemlapinė knygelė, kuri
turi 476 puslapius, didumo 3½x5½. Angliškoje kalboje. Mapos, ku-
rios parodo gelžinkelius, vandenį ir kalnus; Suvienytų Valstijų
status, teritorijas ir kiek state miestų, ir kiek gyventojų visame sta-
te, ir kiek atskiruose miestuose, — taip ir viso pasaulio miestų.
Kaina 50c. Galima gaut pas

M. M. DOVYDAITĮ.

606 E 3-rd st.,

Wilmington

**PIRMUTINIS LIETUVISZKAS
SALIUNAS**

Užlaiko šaltą alų, gardžią arielką, kvėpančius turkiškus cigarus, ir inportuotus gėrymus. Čia atsilankę lietuviai ras mandagius patarnavimus ir gaus rodą dykai. Atsilankykite pas:

Cezara Vazkeliavicziu,
124 Millbury St., Worcester, Mass.

SLA. Pildomoji Taryba.

PREZIDENTAS:

M. J. Damijonaitis,
812 — 33-rd St., Chicago, Ill.

VICE-PREZIDENTAS:

F. Živatkauskas,
110 W. Market St., Scranton, Pa.

SEKRETORIUS:

J. Žemantauskas,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

IŽDININKAS:

J. Skritulskas,
26 Broad St., New Britain, Conn.

IŽDO GLOBEJAI:

T. Paukštis,
123 N. Main St., Pittston, Pa.

P. W. Birštonas,
Oak St., Shenandoah, Pa.

DAKTARAS-KVOTEJAS:

F. Matulaitis,
495 E. Broadway So. Boston, Mass.

LITERATIŠKAS KOMITETAS:

L. Šernas,
3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.

B. K. Balevičia,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

P. Mikolainis,
Box 62, New York, N. Y.

Nariams SLA. knygos už puse kainos.

1 Budas Senovės Lietuvių, pusl. 217	kaina	50 c.
2 Lietuviška Chrestomatija, pusl. 176		40 c.
3 Dėdai ir Gražina, pusl. 261		25 c.
4 Europos Istorija, pusl. 319		25 c.
5 Gibsinis Jotis, pusl. 38		15 c.
6 Jonas iš Kempės ir Šilka, pusl. 23		10 c.
7 Konradas Valenrodas, pusl. 24		15 c.
8 Kražių skerdynė, pusl. 77		15 c.
9 Kun. Aleksandra Burba, pusl. 29		20 c.
10 Kelionė į Europą, pusl. 52		10 c.
11 Kuomi žmonės gyvena?, pusl. 56		15 c.
12 Lietuviai Amerikoje, pusl. 174		\$1.00
13 Naktys Edvardo Yungo, pusl. 21		10 c.
14 Našlaitė (Drama keturių veikmių)		10 c.
15 Petras Žemaitis, pusl. 69		20 c.
16 Padėjimas Lietuvių Tautos, (ilba)		\$1.00
17 Dirva, pusl. 123 1898 m. vie		75 c.
18 "Tėvynės" komp. 1896, 1897, 1898, 1899 m. po		50c

KNYG

S. Astr

307 W. 30-th St. New York City.

LIETUVIŠKA APARATŲ DIRBTUVE.

Guodotinioms tautiškomis ir bažnytiniems draugystėms išdirba: Karunas, Amerikoniškas vėliavas, Szarpas, Juostas, ženklelius, kepures ir marszalkoms poredus, teipgi visus bažnytinius aprėdalus. Norėdamos guodotinos Draugystės arba guodotini kunigai, jog Jūsų darbas būtų gerai atliktas, paveskite jį tikrai lietuvei.

T. Andruszewicz & Co.

1421 Division St. - - - Chicago, Ill.
netoli Milwaukee ave.

ALBERT G. GROBLEWSKI

Savininkas ir Fabrikantas Geriausių

"LENKISZKU - LIETUVISZKU VAISTU."

Geriausia
Gyduolė

nuo

Strėnų skaudėjimo

Degimo krutinėje

Galvos skaudėjimo

Kateros

Užsišaldymo

Neuralgijos

nuo

Gerklės skaudėjimo

ZMIJE CZNIK

Mešlungio

Skausmo krutinėje

nuo

Patrukimo

Azma arba

Dusulio

Štyvumo sprando

Skaudėjimo:

sonuose

Rankų ir

Kojų.

Ypatingos Gyduolės.

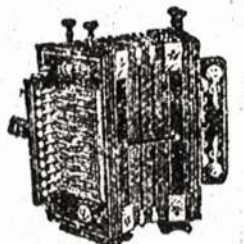
Jeigu sergate užsisenėjusioms ligoms nuo kurių negali pagelbėt nė daktarai nė gonbučiai, arba paslaptinioms ligoms, aprašykite man savo nesveikumą gerai ir aiškia (be užslėpimo) nes čion eina ne tik apie tavo sveikatą, bet labai tankiai ir apie tavo gyvastį. (Atsimink, jog kiekvienas garbingas daktaras užlaiko paslaptį kaip ant išpažinties). Užtai nesigėdyk ir nebijok, rašyk teisybę o mielai suteiksiu rodą ir prisiųsiu geras gyduoles pagal tavo ligą su nurodymu kaip reikia jas vartot, už prekę labai mažą. Reikia rašyt laiškus stačiai pas mane pridėdant visados 2 c. markę ant atsakymo, nes kitaip negausit atsakymo. Teipgi mes reikalaujame gerų agentų kiekviename dideliame mieste ir jų aplinkėse. Agentai nuo Lietuviškai-Lenkiškų gyduolių gali uždirbti nuo 50 dol. iki 150 dol. ant mėnesio. Uždarbį duodame kuogeriausią. Taigi rašykite reikalaudami agenturos. Kiekvienas lietuviškas štornykas teipgi privalo užlaikyti visada mūsų puikias Lietuviškas gyduoles savo štoruose ant pardavimo, kad mūsų tautiečiai reikalaudami galėtų pas kiekvieną nusipirkti ir nereikalautų išduoti pinigų dovanai kokiems nors apgavikams tose aplinkėse. Štornykai, rašykite pareikalaudami gyduolių, nes geras uždarbys ir parduokite mūsų tyras Lietuviškas gyduoles, kurias mes gvarantuojame. Rašykite po antrašu:

ALBERTAS G. GRABLIAUCKAS

Cor. Elm & Main Str., Plymouth, Pa.

DABAR LAIKAS: NAUDOKITES VISI!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams ir mano kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvenę iš Brooklyn N.Y. in SCRANTON, PA. ant žemiau paduoto adreso, kurioje galite gauti LAIKRODŽIU, LAIKRODĖLIU, LENCIUGĖLIU, PUIKIU ŽIEDU, SPILKU, KALČIKU, KOMPASU, KRYŽIUKU. Puikiausiu ARMONIKU, SKRIPKU, KLERNETU, TRUBU, KONCERTINU ir daugybe visokiu muzikališku instrumentu. Geru BRITVU, visokio skyriaus DRUKAVOJIMUI MAŠINUKIU, ALBUMU FOTOGRAFIJOMS, GUMINIU LITARU. ISTORIŠKU ir MALDA-KNYGIU, visokiu gražiu POPIERIU gromatoms rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis su drukuotais aplinkui konvertais TUZINĄ už 25c., 5 tuz. - \$1.00, Perkupčiams 1.000 už \$6.00. LIETUVIŠKA BIBLIJA arba ŠVENTAS RAŠTAS seno ir naujo testamentu lietuviškomis litaromis pusl. 1127, dručiai apdaryta, su prisiuntimu \$3.00. Jai katras neturit mano didelio KATALOGO No 3 pareikalaukit šiandien: prisiusdami tikrą savo adresą ir už 5 c. markę gausit jį su 456 paveikslais ir 1.000 naudingų daigtu. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordėlius išsiunčiu greitai i visus Amerikos ir Kanados kraštus. Perkupčiai gali gaut pirtk tavora daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus su ordėliais ir visokiais pirkiniais kreipties

šiuo adresu: M. K. WILKEWICH, 115 W. MARKET Str., Providence Sq. SCRANTON, PA.